Int. Inst. v.
Soc. Geschiedenis
Keizersgracht 264
A

september 1960

Politiek en Cultuur

uit de inhoud:

Voor een atoomvrij Nederland!

Congo en Nederland

Over de toepassing van sociale verzekeringen

Verklaring van het Politiek Bureau van het Centraal Comité van de Communistische Partij van Indonesië

40 cent

SEPTEMBER 1960

Voor een atoomvrij Nederland!	*Jaap Wolff*	397
Congo en Nederland	*Ger Verrips*	402
Over de toepassing van sociale verzekeringen	*B. Blokzijl*	410
Verklaring van het Politiek Bureau van het Centraal Comité van de Communistische Partij van Indonesië		415

CRITISCHE NOTITIES:

Een misplaatste nota?		433
Zelfstudie	*N. Luirink*	435

PARTIJDOCUMENTEN:

Verklaring van twaalf communistische partijen Strijd voor de vrede voornaamste taak		439
Mededeling van het Dagelijks Bestuur van de CPN inzake enkele nationale vraagstukken		440
Over oorlog en vrede in het atoomtijdperk Open brief aan de Partij van de Arbeid en haar aanhangers		441

POLITIEK en CULTUUR

verschijnt maandelijks bij uitgeverij Pegasus

Leidsestraat 25, Amsterdam-C., tel. 35957.
De abonnementsprijs is *f* 4,50 per jaar, *f* 2,25 per half jaar,
losse nummers 40 cent.
Ons gironummer is 173127, gemeentegiro: P 1527.
Correspondentie over betalingen en verkoop zenden
naar de administratie p/a Pegasus.
Alle correspondentie over de inhoud naar de redactie van P. en C.
Prinsengracht 473, Amsterdam-C. tel. 62565.

20e jaargang no. 9 september 1960

Politiek en Cultuur

maandblad gewijd aan de theorie en praktijk van het
marxisme-leninisme onder leiding van het partijbestuur der c.p.n.

Voor een atoomvrij Nederland!

TIJDENS de behandeling van de Defensienota in de Tweede Kamer zei een der woordvoerders van de PvdA, J. de Kadt, dat de NAVO „het minimum is, nodig om de mogelijkheid van ons voortbestaan te verzekeren. Dat trekken wij niet in twijfel en in dat opzicht is er *volledige overeenstemming* tussen ons en de regering."

Op de regeringsplannen hadden de Kamerleden, die voor de PvdA spraken, weliswaar op onderdelen enige critiek, maar over het geheel genomen verklaarden zij er positief tegenover te staan.

Alle verkiezingsleuzen over verlaging der bewapeningsuitgaven werden door de uitspraak van De Kadt, dat zijn fractie „niet behoort tot diegenen, voor wie belastingverlaging een hogere prioriteit heeft dan de defensie", overboord gezet. De PvdA aanvaardde de verhoging der oorlogsbegroting tot twee miljard gulden, de zoveelste verhoging sinds 1949 toen de Nederlandse regering met dr Drees als premier zich bij de NAVO had aangesloten.

Na het laatste congres van de PvdA, dat een commissie koos om de buitenlandse politiek die deze partij voorstaat opnieuw in studie te nemen, had men een verandering kunnen vermoeden in de houding van de PvdA-fractie. Doch De Kadt, Wiersma en Kranenburg lieten er geen twijfel over bestaan. Zij en hun medestanders in de PvdA-leiding zijn niets nieuws van zins, hun politiek is en blijft dezelfde: voortgezette steun aan de NAVO-oorlogspolitiek, medewerking aan de atoompolitiek die de NAVO-generaals tot Nederland willen uitstrekken. Tevens betekent dat het oog gesloten houden voor de gevaren, waarmee ons land en zijn bevolking worden bedreigd door de NAVO-politiek.

*

WAT houdt de NAVO-politiek op het ogenblik in? Laten wij daartoe de besluiten van de NAVO van de afgelopen tijd eens bezien.

Uit zo'n overzicht blijkt, dat de NAVO alles gedaan heeft om een halt toe te roepen aan de vermindering van de internationale spanning, waarop de vredespolitiek van het socialistische kamp is gericht.

Zij heeft haar bijdrage geleverd om de koude oorlog opnieuw aan te stoken.

In december van het vorige jaar begon het. Op de NAVO-raad te Parijs kwam de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Herter, met het voorstel een „tienjaren-plan" uit te werken. De hoofdzaak daarvan moest zijn de vergroting van de militaire kracht van de NAVO. In het communiqué over deze zitting is dit nadrukkelijk neergelegd: „De ministers kwamen overeen, dat hardnekkige inspanningen moeten worden verricht om de noodzakelijke kracht van het bondgenootschap te waarborgen."

Op het moment, dat er geen gebrek was aan verklaringen van de Amerikaanse politici over vredeswil en ontwapening, dwongen zij aldus de Westeuropese landen nieuwe verplichtingen op zich te nemen en de bewapeningsuitgaven op te voeren.

Het ging evenwel nog verder. Generaal Norstad, de Amerikaanse opperbevelhebber van de NAVO, kwam met het voorstel om West-Europa te maken tot een „vierde atoommacht" door de uitrusting van de strijdkrachten met kernwapens. Ook verlangde hij de samenvoeging van de tactische luchtmachten van deze landen, onder één leiding. Sindsdien wordt ijverig gewerkt aan de vorming van zulke zogenaamde „verenigde kernstrijdkrachten".

De Amerikaanse minister van Oorlog, Gates, eiste op de NAVO-zitting van 21 maart—1 april j.l., dat de Westeuropese landen op grote schaal in de Verenigde Staten raketten met middellange actieradius zouden kopen en raketbases zouden vestigen, die onder Norstads commando vallen.

De verwezenlijking van deze plannen gaat samen met en is zelfs gericht op de vergroting van de militaire macht van het Westduitse militarisme. De „Bundeswehr", zoals deze nieuwe Wehrmacht heet, wordt in een geforceerd tempo uitgebreid en zal over enige tijd groter zijn dan de legers van alle andere Westeuropese continentale NAVO-legers samen. De uitrusting van dit leger met raket- en kernwapens is in volle gang. Het zal o.a. het nieuwste produkt van de Amerikaanse oorlogsindustrie, de Polaris-raketten, ontvangen.

Het is duidelijk, dat de z.g. „geïntegreerde" eenheden onder Westduits bevel zullen komen te staan en practisch door de Bundeswehr worden ingelijfd.

Onder leiding van Adenauer streeft West-Duitsland naar het herstel van zijn oude bondgenootschappen, zoals met Madrid en Tokio. De vestiging van bases in andere Westeuropese landen moet de overheersende positie van West-Duitsland onder de Westeuropese NAVO-landen nog versterken. In de loop van dit jaar is daartoe al grote activiteit aan de dag gelegd door de regering in Bonn. In maart zijn daartoe overeenkomsten gesloten met de Belgische en de Nederlandse regeringen; begin mei volgde een overeenkomst met Frankrijk. Met Spanje, Engeland en Griekenland duren de onderhandelingen voort en op Noorwegen en Denemarken, die weigerden bases te verstrekken wordt druk uitgeoefend.

Mocht deze samenvatting niet voldoende zijn om te illustreren hoe de NAVO-leiders de vermindering van de spanning bestreden, dan kan nog gewezen worden op de resolutie van de NAVO-raad in

Istanboel in begin mei, die zich richt tegen het beginsel van de vreedzame coëxistentie zelf.

*

AAN deze NAVO-politiek heeft de regering-De Quay haar volledige medewerking gegeven.

De oorlogsuitgaven gaan met 9 pct omhoog, zoals de Amerikaanse onderminister van Buitenlandse Zaken, Dillon, al in januari eiste.

Aan de overgang op atoombewapening, die Norstad eiste, wordt volop meegewerkt. De Defensie-nota illustreerde dit duidelijk. Op blz. 3 wordt gesproken over „de uitrusting van de schild-strijdkrachten met tactische atoomwapens". Op blz. 4 gaat het over „nieuwe eisen, verband houdend met de technische ontwikkeling". Dus: atoomwapens. Verder over: „noodzakelijke aanpassingen aan de technische evolutie". Dat wil zeggen aan de ontwikkeling van atoomwapens. Op blz. 5 heet het, dat „nieuw modern materiaal" nodig is, atoommateriaal dus. De nota spreekt over „munitie voor nieuwe wapens", voor atoomwapens. Een kern van de luchtstrijdkrachten is van atoomwapens voorzien.

De Nederlandse strijdkrachten worden aan de vroegere Hitler-generaals uitgeleverd. Zowel de luchtmacht als de raket-eenheden zijn opgenomen in één geheel, dat onder één commando staat. En de landmacht zal worden aangepast aan de organisatie, die door de opperbevelhebber van de landstrijdkrachten in Centraal-Europa, de Hitler-generaal Speidel, is verlangd. Vermeld is al, dat de regering-De Quay het Westduitse leger bases heeft gegeven en er moge nog aan worden herinnerd, dat de Amerikaanse luchtmacht het vliegveld Soesterberg tot zijn beschikking heeft.

Ook de PvdA-leiders van het type Patijn, De Kadt, Goedhart e.d. staan ten volle achter de NAVO-eisen en de als uitvloeisel hiervan in het parlement gebrachte Defensie-nota.

Dr C. L. Patijn onderscheidde zich al voor het verschijnen daarvan, door in een Atlantische Conferentie op 4 april te Den Haag, Herters tienjarenplan toe te juichen. Volgens Patijn is terecht „een tienjarenplan in discussie gebracht, omdat men zich inderdaad zal moeten instellen op een langdurige koude oorlog". Als dit Patijns „heilige ideaal' is, verschilt het weinig van dat van Adenauer en Eisenhower. Patijns eis, dat de leden-staten van de NAVO „meer discipline" aan de dag moeten leggen, zal eveneens met hun verlangens samenvallen. Pink op de naad van de broek en in de houding voor de Hitler-generaals!

In de Tweede Kamer trad J. de Kadt voor de uitrusting van de strijdkrachten met kernwapens op. „Wie ze niet heeft is verloren". zo riep hij uit. Zijn voornaamste critisch bedoelde vraag aan de regering was: „Kan Nederland in een goede NAVO-concentratie een goede land-, lucht- en zeebijdrage leveren?" U vraagt, wij leveren. Zoals eeuwen geleden Duitse vorstjes hun onderdanen aan de meestbiedende als kanonnenvoer verkwanselden, wil De Kadt dit nu doen.

En het geld wordt bereidwillig beschikbaar gesteld. Zoals ook door de regering onder PvdA-leiding steeds geschiedde. Dr Kranenburg

zei dit heel openlijk in zijn rede in de Kamer. „In de afgelopen tien jaar heeft de Nederlandse begrotingswetgever zich *loyaal geconformeerd* aan wat ons via de regering werd medegedeeld als NAVO-politiek en NAVO-militaire eisen." Het is een interessante erkenning; Nederland werd onder de regeringen-Drees gelijkgeschakeld aan de NAVO-politiek en dit geschiedt thans eveneens.

*

DEZE gelijkschakeling maakt het begrijpelijk, waarom in alle talen door de PvdA-woordvoerders werd gezwegen over de gevaren, die deze politiek voor ons land met zich meebrengt.

Ook daar conformeren zij zich aan de geschiedenis van de regeringen onder Drees.

In april 1958 zonden zeven vooraanstaande natuurkundigen een brief aan de toenmalige minister van Oorlog, ir Staf, over de gevaren, die kernbewapening en de vestiging van raketbases voor Nederland zou opleveren. De brief werd vrijwel doodgezwegen in de gelijkgeschakelde NAVO-pers en een openbare bespreking ervan werd verhinderd.

De CPN-fracties in Eerste en Tweede Kamer verzochten een behandeling van de brief in een verenigde vergadering, de PvdA-er mr Jonkman, weigerde, ongetwijfeld na overleg met minister-Drees, daartoe over te gaan.

Ook nu zweeg de PvdA-fractie over de gevaren, die de plannen in de Defensie-nota met zich meebrengen. De enkele pacifistische leden van de PvdA-fractie, onder wie F. Schurer, zwegen eveneens. Af en toe, vooral omstreeks de verkiezingstijd, laten deze nog wel eens een verontrust zuchtje over de atoomwapens horen, doch nu de atoombewapening in een regerinsdocument direct aan de orde was, vernam men van hen taal nog teken!

Toch is de waarschuwing van de zeven geleerden — hun namen zijn prof. dr Fokker, prof. dr Groeneveld, dr Hugenholtz, dr Van Kranendonk, prof. dr Nijboer, dr Tolhoek en prof. dr Wouthuysen — nog steeds actueel.

Door vestiging van raketbases in ons land — en hetzelfde geldt voor de uitrusting van de Nederlandse strijdkrachten met kernwapens — „zou vrijwel onze gehele bevolking in geval van oorlog het slachtoffer worden."

Dit is een ernstige verklaring en, gezien alle berichten over de vreselijke vernietigingskracht der moderne kernwapens, niet als overdreven te beschouwen.

De gebeurtenissen van de laatste maanden hebben dit bevestigd. Na de schending van het luchtruim van de Sowjet-Unie door het Amerikaanse spionage-vliegtuig U-2, heeft de Sowjet-regering gewaarschuwd, dat zij in staat is de bases, vanwaar dergelijke toestellen opstijgen, te vernietigen. Ook op Soesterberg is de U-2 evenwel waargenomen. . . .

Als Nederlandse strijdkrachten met atoomwapens worden uitgerust en deze zijn uiteindelijk bedoeld om te worden gebruikt, zal in een gewapend conflict ook met atoomwapens worden teruggeschoten.

De kans dat een nieuwe oorlog zal uitbreken, wordt bovendien groter als de macht van de Duitse imperialisten, die niets geleerd schijnen te hebben en alles aan het vergeten zijn, wordt uitgebreid.

De plannen van de Defensie-nota dienen daarom niet de veiligheid van Nederland. Integendeel, zij vergroten de onveiligheid. Zij dienen niet de zelfstandigheid van ons land. Integendeel zij verkleinen deze en onderwerpen ons land feitelijk aan een bezetting van een bijzonder soort door de vestiging van Duitse en Amerikaanse bases. Deze plannen dragen niet bij tot de vermindering van de internationale spanning. Integendeel, zij vergroten deze met alle gevaren daaraan verbonden.

De door Patijn gewenste grotere discipline in de NAVO onderstreept dit nog. Deze discipline betekent, dat enkelen gaan beslissen over de vraag van oorlog en vrede.

Zo kan ons land in een oorlog worden meegesleept, als gevolg van een plotseling besluit van het Pentagon of van de machtsbezeten en op wraak beluste Hitler-generaals.

Dit gevaar wordt nog vergroot, nu minister Visser in de Tweede Kamer heeft meegedeeld, dat West-Berlijn behoort tot het te „verdedigen" NAVO-gebied. West-Berlijn waar de Duitse revanchisten herhaaldelijk provocerend zijn opgetreden, kan aldus als aanleiding dienen om Nederland in een atoomoorlog te betrekken.

*

VOOR de Nederlandse arbeiders is er daarom alle aanleiding om deze vraagstukken te overdenken.

In de PvdA en het NVV is het een kleine groep, die door dik en dun de NAVO volgt. Maar de grote meerderheid wil in vrede en veiligheid leven. Alleen echter door op te treden en een verandering tot stand te brengen, kan dit worden bereikt.

In een open brief aan de Partij van de Arbeid en haar aanhangers *), die in een massale oplage is verspreid, heeft het Partijbestuur van de Communistische Partij van Nederland zijn mening over de oplossing van het vraagstuk van oorlog en vrede gezegd. De veiligheid en vrijheid van ons land vereisen, dat Nederland zich geen atoomwapens aanschaft en alle vreemde atoombewapening van zijn grondgebied weert. Het is nodig om de atoomneutraliteit van ons land tot stand te brengen, een neutraliteit die gegarandeerd zou moeten worden door de NAVO, alsook door het Warschau-pact.

Een dergelijke koers zal alleen worden ingeslagen als de arbeiders, de werkers, ervoor optreden.

Samen in de bedrijven en in de vakbeweging voor een andere koers van de Nederlandse arbeidersbeweging, *voor een atoomvrij Nederland.*

JAAP WOLFF.

---

*) De tekst van deze open brief vindt u ook in dit nummeer.

Congo en Nederland

DE strijd om de onafhankelijkheid van Congo tegen de agressieve NAVO-machten — al dan niet opererend onder UNO-vlag — heeft ongetwijfeld vergaande consekwenties voor de verdere ontwikkeling van de nationale bevrijdingsbeweging in Afrika. Een overwinning van de anti-koloniale krachten op dit front zal sterke impulsen geven aan de vrijheidsstrijd in de omliggende koloniale politiestaten. De verschuivingen die zich in dit werelddeel in zo'n, historisch ongekend hoog tempo voltrekken, brengen veranderingen in de politieke staalkaart van de wereld, die, zeker op de lange duur, van ingrijpende aard zijn. Veranderingen die vooruitgang betekenen.

Nederland is direct betrokken bij de gebeurtenissen in Congo. Een van de grote monopolies, waarvan de alleenheerschappij in dit rijke Afrikaanse land in geding is, is de Brits-Nederlandse mammoet-onderneming Unilever. De verzwakking van de posities van de Unilever in dit werelddeel, op de uitbuiting waarvan het in grote trekken zijn macht heeft opgebouwd, schept betere vooruitzichten voor de strijd in ons eigen land, waar de Unilever zo'n machtige, reactionaire greep heeft op de politieke en sociaal-economische verhoudingen.

Afrika neemt een belangrijke plaats in de kapitalistische wereldeconomie in. Het is een der voornaamste grondstoffenleveranciers; buiten landbouwproducten — palmolie, koffie, cacao, katoen enz. — brengt het een reeks belangrijke mineralen op de markt. Het levert een kwart van de wereldkoperproductie, een derde deel van de fosforhoudende grondstoffen, bijna de helft van het antimonium, meer dan de helft van het kobalt en goud en bijna alle diamant, afgezien nog van de belangrijke hoeveelheden lood, tin, asbest en andere delfstoffen.

Van de belangrijkse productie van een aantal zeldzame en zeer kostbare metalen, waaronder „strategische grondstoffen" zoals uranium, zijn geen nauwkeurige of in verband met de geheimhouding helemaal geen gegevens openbaar gemaakt.

Afrika is rijk aan reserves; men ontdekt er nog steeds onvoorstelbaar ertsrijke streken. Van de bekende minerale voorraden van de kapitalistische wereld bevinden zich de grootste reserves aan goud, diamant, chroom, fosforhoudende grondstoffen, mangaan, koper, bauxiet en andere delfstoffen in het Afrikaanse continent. Verder treft men er veertig procent aan van alle waterkrachtreserves ter wereld.

De imperialistische belangstelling voor Afrika is vooral in de na-oorlogse jaren toegenomen. Van 1945 af werd er in dit gebied voor niet minder dan 10 miljard dollar geïnvesteerd. In het voormalig Belgisch Congo werd in vijf na-oorlogse jaren, 1948—1953, in totaal z e s maal zoveel geïnvesteerd als in de dertig daaraan voorafgaande jaren bij elkaar.

De verbeten gretigheid, waarmee de imperialisten zich juist in de

na-oorlogse periode op Afrika wierpen, spruit voort uit de veranderde positie waarin het imperialisme is komen te verkeren als gevolg van de succesvolle anti-imperialistische strijd in een reeks koloniale en semi-koloniale landen. De concurrentiestrijd speelt zich sindsdien, zowel economisch als politiek gesproken, in een kleinere ruimte af en men werpt zich daarom met des te verwoeder kracht op de nog niet volledig in de strijd betrokken gebieden.

De grote internationale monopolies zijn de drijfkrachten achter het kolonialisme; de sleutelposities in het politieke en economische onderdrukkingsapparaat zijn in handen van lieden, die de belangen van deze concerns voorop stellen. De vrijheidsstrijd in Afrika richt zich daarom tegen dezelfde krachten als waartegen de algemene beweging in de wereld voor de vrede, voor democratie en maatschappelijke vooruitgang zich richt. De negers in Afrika zijn dan ook natuurlijke bondgenoten van de werkers in de kapitalistische landen in Europa en Amerika.

BELGISCHE EN NEDERLANDSE KOLONIALE POLITIEK

VERMOEDELIJK is geen land op het Afrikaanse continent zo rijk aan natuurlijke hulpbronnen als Congo. Het neemt de eerste plaats ter wereld in wat betreft de productie van kobalt en industriële diamant en de vierde plaats in de voortbrenging van koper, tin en uranium. Het levert 28 pct van de wereldexport aan palmolie en 14,5 pct van de wereldexport van palmpitten. Ook andere kostbare mineralen en grote hoeveelheden katoen, koffie, katoenzaadolie en zeldzame soorten hout worden uitgevoerd 1).

Het land beschikt over enorme minerale reserves van aluminium, uranium en enkele zeer zeldzame metalen. De reserve aan waterkracht, waarover Congo beschikt, bedraagt een vijfde deel van alle beschikbare waterkrachtvermogen op aarde.

Onder het Belgische bewind was de geweldige rijkdom van het land geheel in handen van het koloniale kapitaal. Alle functies in het bestuursapparaat waren door Belgen bezet; pas enkele jaren geleden zijn de koloniale heersers er toe overgegaan enige Congolezen een functie in hun koloniaal bestuur toe te kennen.

Hier ligt een opmerkelijk verschil met het Nederlandse koloniale bestuur in Indonesië. In beide gevallen is er sprake van een klein moederland met een reusachtige grote en rijke kolonie. Maar waar de Belgen iedere Congolees buiten alle bestuursaangelegenheden hielden en zelfs niet op de meest bescheiden schaal een nationale bourgeoisie lieten opkomen, was dit in Indonesië anders. Evenals in India en andere Britse koloniën kende Indonesië onder het Nederlandse bewind een „inlandse" bezittende klasse en vervulde bijv. een deel van de Indonesische adel vanouds belangrijke functies in het stelsel van koloniale onderdrukking. Deze verschillen in de Belgische en Nederlandse koloniale politiek zijn uiteraard geen vrucht van verschillen in mildheid en wijsheid der onderscheidene kolonialisten, maar vloeien

---

1) Deze cijfers hebben betrekking op 1956, wezenlijke veranderingen hebben zich niet voorgedaan.

voort uit verschillen in mogelijkheden die zich in de koloniale glorietijd voordeden.

Terwijl de Nederlandse kolonialen in Indonesië op ontwikkelde en staatkundig georganiseerde samenlevingen stuitten, troffen de Belgische kolonialen in Midden-Afrika een veel primitievere maatschappijvorm aan — grotendeels verzwakt en ondermijnd door de verwoestende slavenroof.

Het Belgische koloniale gezag concentreerde zich op enkele rijke streken van het land en liet grote delen van het uitgestrekte gebied — dat even groot is als India of geheel West-Europa, maar slechts door een 13,5 miljoen mensen bewoond wordt — aan hun lot over. Een vierde deel van de Congolese bevolking woont in industrieel ontwikkelde streken. Zij dienden slechts als goedkope arbeidskracht voor mijnen, plantages e.d. Ruim honderdduizend Belgen waren lange tijd in staat het bestuur over dit gebied geheel in eigen handen te houden.

In Indonesië lagen de verhoudingen wat dit betreft van meet af aan geheel anders. Op Java konden de ruim 150.000 Nederlanders er geen 50 miljoen Indonesiërs onder houden en een intensieve koloniale uitbuiting verzekeren, zonder Indonesiërs in het koloniale stelsel in te schakelen. Aan een deel van de Indonesische adel moesten lagere bestuursfuncties worden overgelaten en opgedragen, terwijl ook in de ondernemingen Indonesiërs op lagere leidende posten moesten worden geplaatst.

Tegen deze achtergrond moet men ook de verschillen in het koloniaal onderwijs beoordelen. Een gering aantal Indonesiërs had de mogelijkheid opgeleid te worden tot bestuursambtenaar, arts, jurist en zelfs civiel ingenieur. Congolezen bleven practisch van ieder voortgezet onderwijs verstoken. Dit verschil sproot niet voort uit een hogere beschaving bij het koloniale kapitaal van Nederlandse nationaliteit, maar was een onmisbare schakel in het koloniale bewind.

„ONGEKENDE CONCURRENTIE"

VOOR beide kleine koloniale mogendheden gelden echter vooral punten van overeenkomst. Ook in Belgisch Congo heerst in alle openlijkheid het grootkapitaal. De grootste Belgische bank, Société Générale, controleerde 70 pct van alle ondernemingen die in Congo bestaan; in vele gevallen was zij ook de oprichtster van deze maatschappijen. De Société Générale is enigermate vergelijkbaar met de Nederlandse Handel Maatschappij. Beide werden trouwens opgericht door de Nederlandse Koning Willem I — de Belgische versie in 1822, de Nederlandse in 1824. De Société Générale is medebeheerder van de grote mijntrust die in Congo werkzaam is, de Union Minière du Haut-Katanga. Dat zij Congo tijdens het koloniale bewind ook politiek beheerste, wordt geïllustreerd door het feit dat de oud-goeverneur-generaal van de kolonie, Graaf Lippens, officieel lid van het adviserend college van de bank was en negen voorzittersfuncties en elf andere bestuursposten bekleedde in maatschappijen van het imperium der Société Générale; ook oud-goeverneur-generaal Rijckmans bekleedde op dit gebied twintig functies.

Een ander wezenlijk punt van overeenkomst is, dat noch Nederland, noch België sterk genoeg zijn geweest om als het er op aan komt de andere imperialistische rovers van de koloniale prooi af te houden. Zoals de Nederlandse monopolies in Indonesië een groot deel van hun invloedssfeer moesten prijs geven aan de Amerikanen, nadat zij in feite al geruime tijd de buit met het Britse koloniale kapitaal hadden moeten delen, zo moesten ook de Belgische roofridders in Congo een aantal plaatsen vrij maken voor de Amerikanen, nadat zij tientallen jaren grote Britse grijpers in hun kolonie hadden moeten dulden.

Zoals de na-oorlogse Nederlandse regeringen met hun Indonesië-politiek optraden als gendarmes en duvelstoejagers voor het internationale grootkapitaal, zo handelt in de kern van de zaak de huidige Belgische regering eveneens. In beide gevallen worden de werkelijke nationale belangen — vriendschappelijke betrekkingen tussen de volkeren, handel en samenwerking — te grabbel gegooid. Terwijl de imperialisten aller landen de Belgische bourgeoisie ophitsen en steunen tegen de Congolese vrijheidsbeweging, trachten zij tegelijkertijd gebruik te maken van de moeilijke positie waarin de Belgische koloniale kliek daardoor is komen te verkeren en een aantal van haar koloniale voorrechten over te nemen.

Waarschijnlijk zijn de onderlinge verhoudingen in het imperialistische kamp in de laatste tijd nergens treffender aan het licht gekomen dan in het schouwspel, dat men kon gadeslaan achter de schermen in Leopoldstad gedurende de laatste weken van juni en de eerste weken van juli van dit jaar. Alle imperialisten bereidden zich, ieder op zijn eigen wijze, voor op de soevereiniteitsoverdracht. In de grote Congolese worstelng dier dagen zag men België's Atlantische bondgenoten, de Verenigde Staten en Groot Brittannië, zijn Euromarkt-vrienden, West-Duitsland, Frankrijk en Italië, en zijn Benelux-partner, Nederland, volop in actie om zoveel mogelijk van de failliete Belgische koloniale boel in de wacht te slepen.

De Nederlandse **Handels en Transport Courant** schreef in juli jl.: „Men kan spreken van een koortsachtige diplomatieke en consulaire activiteit (te Leopoldstad) in hoofdzaak gericht op het vasthouden of aanknopen van handelspolitieke belangen. De Belgen zetten alles op haren en snaren om hun ernstig verzwakte positie te verbeteren. Andere Euromarkt-partners vaardigen delegaties af om te proberen voormalige Belgische belangen naar zich toe te trekken. Het is één en al loven en bieden.

....Belangwekkend is vervolgens het feit, dat juist in de afgelopen maanden en op dit ogenblik, buitenlandse investeerders grote belangstelling voor de Congo-republiek tonen. Anderen hebben bestaande belangen aanzienlijk uitgebreid of zijn voornemens dit te doen. Hierbij dient aandacht te worden besteed aan de activiteiten van de zgn. Rockefeller-combinatie. Uit tal van landen bezoeken deskundigen het gebied om te trachten Belgische belangen over te nemen.

....Het is absoluut zeker dat de internationale concurrentie op de Congolese markt ongekende vormen aan zal nemen."

UNILEVER

OOK het Nederlandse grootkapitaal heeft zich niet onbetuigd gelaten in Congo. In 1959 bedroeg de invoer uit Congo 60,8 miljoen gulden — voor één derde deel bestaande uit palmolie, voor één derde uit koper en verder palmpitten, rubber, hout, koffie en cacaobonen. Wat de uitvoer betreft, ter waarde van 49,4 miljoen gulden, zijn katoenen weefsels en electrische apparaten van betekenis, evenals belangrijke orders voor haveninstallaties. Uitvoer en invoer vertonen beide een stijgende lijn.

Er zijn een aantal Nederlandse handelmaatschappijen gevestigd in Congo. **Lindeteves-Jacoberg** hebben, vooral via hun deelname aan de Nieuwe Afrikaanse Handelsvennootschap, grote zaken in Leopoldstad en minstens 17 andere plaatsen in Congo. De NAH exploiteert in Congo een groot aantal garagebedrijven en heeft in een deel van het land het monopolie van de katoen-opkoop. De **Borsumij** (Borneo-Sumatra Handelsmaatschappij) heeft kantoren in Leopoldstad, Elizabethstad en Stanleystad. **Hagemeyer en Co's Handelsmaatschappij** heeft kantoren in Elizabethstad en Leopoldstad. **L. E. Tels en Co's Handelmaatschappij** in Leopoldstad, Stanleystad en Elizabethstad. Genoemde ondernemingen hebben hun activiteiten in de na-oorlogse periode grotendeels van de Nederlandse kolonie Indonesië in Azië verlegd naar de Belgische kolonie Congo in Afrika — een welsprekend getuigenis van het kapitalistisch internationalisme.

Enkele scheepvaartondernemingen, **Van Ommeren** en **Nievelt Goudriaan,** hebben een deel van de vaart op de Congolese haven Matadi. De **N.V. Heinekens** is deelgenoot in een aantal brouwerijen in Congo.

Deze Nederlandse maatschappijen zijn nauw verbonden met het Brits-Nederlandse monopoliekapitaal in de Unilever. President-commissaris van Lindeteves, Van Loon, is directeur van de Koninklijke Stearine-kaarsenfabriek „Gouda-Apollo" van de Unilever. Lindeteves-commissaris bankier Hintzen is via scheepvaart- beleggings- en verzekerings-maatschappijen met het Unileverkapitaal verbonden. Jonkheer Sandberg, de president-commissaris van de Borsumij, is lid van de Raad van Bestuur van de Unilever en commissaris van een reeks koloniale maatschappijen die in Indonesië opereren. President-commissaris van L. E. Tels en Co, Plantenga, is tevens commissaris van de Nederlandse Unileverbank, de Rotterdamse Bank. Wat de scheepvaartmaatschappijen betreft: bij Van Ommeren komt men de bekende Unileverbestuurder Hirschfeld als commissaris tegen, terwijl Van der Mandele, eveneens bestuurder van de Unilever, president-commissaris is bij Van Nievelt Goudriaan.

Van groter belang zijn de directe belangen van Unilever in Congo. De Nederlandse tak van het concern beheert de gemeenschappelijke belangen van het Brits-Nederlandse monopolie in Congo — de Britse tak concentreert zich meer op de landen en koloniën van het Britse Gemenebest. Volgens de opgaven van de Nederlandse Unilever zelf bedragen haar investeringen in Congo 250 miljoen gulden en bestaan zij uit negen plantages, twee veefokkerijen, een zeep- en een margarine-fabriek, terwijl het concern een zeer groot deel van de handel

in wasmiddelen, margarine, vetten, palmolie etc. in handen heeft. Er zijn echter ook een aantal formeel Belgische dochtermaatschappijen in Congo werkzaam. Volgens Belgische opgaven bezit de groep concessies van 600.000 ha, een vijftiental fabrieken, een scheepswerf en een riviervloot en heeft het concern er 25.000 Congolezen in dienst. Bovendien koopt de Unilever ten dele producten op van formeel zelfstandige Congolese boeren. De belangstelling van het margarine-, zeep- en wasmiddelen-concern voor Congo is begrijpelijk als men bedenkt, dat Congo meer dan een kwart van de wereldexport van palmolie en ca 15 pct van de wereldexport van palmpitten voor zijn rekening neemt.

De Unilever en haar vele echte en onechte dochtermaatschappijen beheersen, zoals in zovele Afrikaanse landen, een zeer groot deel van de handel in, van en naar Congo. Afrika is na Europa het grootste afzetgebied voor het Unilever-concern; haar grootste dochtermaatschappij, de United Africa, bevat 24 pct van de activa van het gehele wereldconcern.

De posities van Unilever in Afrika zijn nog niet ingrijpend veranderd. Voor het zover is zal er ongetwijfeld nog heel wat strijd moeten worden geleverd door de Afrikaanse arbeiders. Maar door de veroveringen op het gebied van de politieke onafhankelijkheid zal het gevecht voor sociale vooruitgang ten koste van het koloniale kapitaal vanuit veel gunstiger stellingen gevoerd kunnen worden. De **politieke** heerschappij van de monopolies is verzwakt.

WINSTEN VOOR MONOPOLIES....

Volgens het „Bulletin de la Banque du Congo" van 1959 was het rendement van alle kapitalistische ondernemingen in de Belgische kolonie over de periode 1955—1958 in doorsnee 18 pct. Dit is een cijfer dat enige overdenking verdient. Voor monopolies in Nederland is een dergelijk rendement zelfs in de achter ons liggende jaren van hoogconjunctuur hoog te noemen. Voor Philips was het bijv. in dezelfde periode 13 pct. Men dient er echter rekening mee te houden, dat dit gemiddelde een zeer formele aanduiding is van de winst, daar slechts acht wordt geslagen op de winsten die onder de post „Winst" door de maatschappijen in de jaarverslagen worden opgenomen; betrekt men de andere cijfers der jaarverslagen erin en berekent men op grond daarvan een „reële winst", dan komt men tot een rendement van 30 i.p.v. 18 pct.

Vervolgens is hier sprake van een doorsnee-cijfer van alle ondernemingen — de monopolies, die de Belgisch-Congolese economie beheersen, staken boven die 30 pct uit. Tenslotte moeten deze cijfers in verband gebracht worden met het feit, dat de periode 1955—1958 gekenmerkt was door een ernstige crisis op de wereldgrondstoffenmarkt, die de winsten drukte. Deze crisis heeft Congo zeer ernstig getroffen, zo sterk zelfs, dat men een duidelijk verband kan leggen tussen deze crisis en de stroomversnelling in de nationale bevrijdingsbeweging die zich in die jaren aftekende.

Kenmerkend voor de omvang van de koloniale winsten in Belgisch

Congo is ook, dat in 1955 alleen al de winsten op de export van strategische grondstoffen de helft was van de totale winst in alle kapitalistische ondernemingen in België zelf.

De omvang van de monopoliewinsten en de wijze waarop zij werden gewonnen vernietigen alle sprookjes over het beschavingswerk dat het koloniale bestuur zou volbrengen in het minder-ontwikkelde Afrika. Een typerend cijfer hieromtrent is trouwens, dat in de jaren 1950—1958 particulier kapitaal werd geïnvesteerd in Congo ter waarde van 1,57 miljard Belgische francs, terwijl er in diezelfde periode winsten werden gemaakt ter waarde van 23,90 miljard francs. In 1959 ging een winstovermaking van 4 miljard francs zelfs gepaard met een kapitaal**vlucht** van bijna 4,5 miljard francs.

De leraar aan de universiteit in Leopoldstad F. Bezy onthult over „de bijdragen" van het koloniale kapitaal aan „de ontwikkeling" van het land — in zijn „Problèmes structurels de l'économie congolaise". het volgende: „Wanneer een stuk werk minder dan 5 francs (*f* 0,35) per dag kostte, vormde een spade of een houweel een luxe waarmee de arbeidskracht niet werd gezegend. Het kostte minder om er arbeiders aan toe te voegen dan om degenen beter uit te rusten die reeds aan het werk waren...." Bij een onderzoek in Kivoe in 1950 bleken talloze Congolese arbeiders niet meer te verdienen dan 1 franc, zegge en schrijve één franc, per dag. Bij het transport heeft men eveneens herhaaldelijk uit „bedrijfseconomische overwegingen" de voorkeur gegeven aan goedkope sjouwers, die hun ruggen bijkans braken onder de lasten die zijn moesten vervoeren, in plaats van een deel van de monopoliewinsten te gebruiken voor de ontwikkeling van moderne verbindingen.

....MISÈRE VOOR CONGO

DE monopolies ontwrichtten de bestaande economische structuur in een aantal streken waar zij huishielden dusdanig, dat hongersnood het beeld in die gebieden beheerste. Het transportwezen werd slechts in zoverre ontwikkeld als nodig was voor de grondstoffenexport van de trusts. Daardoor stierven in de ene streek duizenden van de honger, terwijl in een voor Congolese verhoudingen betrekkelijk nabijgelegen gebied voldoende voedsel was.

De massale moordpartijen, die in de laatste tientallen jaren van de vorige eeuw onder Leopold II werden georganiseerd, hebben acht à tien miljoen Congolezen het leven gekost. Maar zij waren niet de laatsten. In de periode tussen 1939 en 1947 werden voor de mijnen en plantages op grote schaal dwangarbeiders gerecruteerd. Als gevolg daarvan nam het bevolkingsaantal sterk af — het actieve deel van het Congolese volk verminderde zelfs met 10 pct! Men vindt dat in de bevolkingsstatistieken terug; in de jaren 1955—1957 werd geconstateerd dat de bevolkingsopbouw een belangrijk tekort aan 10—29 jarigen vertoonde.

De omstandigheden waaronder de Congolese bevolking onder het Belgische bestuur moest leven en werken waren gruwelijk. Ondervoeding, onmenselijke huisvesting, lonen en prijzen die zelfs de meeste

werkenden geen inkomen kon verschaffen voor een minimaal bestaan, het ontbreken van de meest elementaire rechten en sociale voorzieningen en scherpe rassendiscriminatie — dat zijn de kenmerkende verschijnselen, die zelfs naar voren komen uit de gegevens die door het Belgische bestuur moesten worden verschaft.

De onthullingen uit Congolese bron moeten practisch nog komen. Maar dat de toestanden met recht barbaars genoemd kunnen worden, kan men bijv. op eenvoudige wijze afleiden uit gegevens die omtrent de gezondheidstoestand van het Congolese volk bekend zijn.

De helft van de bevolking is met tbc besmet, een ziekte waaraan jaarlijks 100.000 mensen sterven in dit land. In sommige streken is 5 tot 10 pct van de bevolking lepra-lijder — het officieel geregistreerde aantal is 350.000. In de arbeidskampen in Kivoe bleek 54 pct van de mensen malaria-lijder. Tsjechische ingenieurs die door het land reisden viel het op, dat men zo weinig kinderen in de dorpen zag. Door de ontberingen, die het lot van het merendeel der Congolezen is, neemt de vruchtbaarheid af; bovendien is de kindersterfte 50 pct. *)

Het aantal artsen voor heel Congo bedroeg 643 — in de practijk betekende dit het volslagen ontbreken van iedere medische verzorging voor vrijwel het gehele Congolese volk.

*

Niet alleen voor vooruitstrevende Nederlanders, maar ook voor burgerlijk denkenden die geen enkele sympathie en verbondenheid met de anti-koloniale strijd voelen, is de gang van zaken in Congo enige nuchtere overdenking waard. Want men kan er zien op welke grote onvoorwaardelijke steun de jonge landen kunnen rekenen van de zijde van de Sowjet-Unie en de andere socialistische landen buiten de actieve solidariteit die zij van de bondgenoten onder de zelfstandig geworden landen in Afrika zelf ondervinden. De kansen staan slecht voor ieder koloniaal avontuur!

De houding van de Amerikanen moge zelfs onze vaderlandse kolonialen tot nadenken stemmen. Als iets duidelijk is geworden in de Congolese kwestie, dan is het wel dat de Amerikanen de Belgen slechts hebben gebruikt als provocateurs en stoottroepen. Zij hebben hen tot hun agressie aangespoord in de verwachting daarmee een aantal troeven in eigen handen te krijgen om de Amerikaanse invloed in Congo te vergroten, ook ten koste van de belangen der Belgische kapitalisten. Na Congo moet België voorlopig de grootste rekening betalen.

Wat de Nieuw Guinea-avonturen betreft liggen de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Nederland in de kern van de zaak niet anders.

14 augustus 1960 G. VERRIPS

*) De gegevens omtrent de gezondheidstoestand zijn vnm. ontleend aan een verslag van FOREAMI — Het Koningin Elizabeth Fonds voor Medische Verzorging van de Inlanders in Belgisch-Congo.

Over de toepassing van sociale verzekeringen

ONLANGS is in een Amsterdams ziekenhuis een havenarbeider geopereerd wegens een maagkwaal. De man had zich begin maart ziek gemeld, doch werd veertien dagen later wederom arbeidsgeschikt verklaard. Hij hervatte z'n werk evenwel niet en tekende beroep aan tegen de beslissing van de controlerend geneeskundige.

De controlerend geneeskundige werd in het gelijk gesteld en onze havenarbeider moest toen z'n werkzaamheden wel hervatten. Al heel gauw meldde hij zich opnieuw ziek, maar dezelfde controlerend geneeskundige stuurde hem meteen weer aan het werk.

Andermaal in beroep en nogmaals werd het gelijk aan de kant van de controlerend geneeskundige bevonden.

Intussen stelden de behandelende doktoren een geheel andere diagnose en oordeelde een bekende professor spoedopname van de patiënt noodzakelijk.

En zo kon het gebeuren, dat onze havenarbeider op de dag van de operatie volgens de organen van de ziektewet arbeidsgeschikt werd geacht, althans geen aanspraak kon maken op ziekengeld...

* * *

DEZE trieste zaak van de havenarbeider is één van de ervaringen die wij hebben opgedaan bij de toepassing van de sociale wetgeving. Het was geen „betreurenswaardig incident", maar een teken aan de wand. In de sociale wetgeving speelt namelijk het „standrecht" voor de arbeiders vaak een beslissende rol.

Wat verstaan wij onder dat „recht"? De al te grote bevoegdheid van de uitvoerende organen om de betalingen van uitkeringen te weigeren of te staken.

Ingeval van ziekte, ongeval, werkloosheid, invaliditeit etc. kan het natuurlijk voorkomen, dat een verzekerde ten enenmale niet voldoet aan de bepalingen van de betreffende sociale wetgeving. Om bijvoorbeeld in aanmerking te kunnen komen voor uitkering bij werkloosheid moet een verzekerde in de 12 maanden die aan het intreden van de werkloosheid zijn voorafgegaan, tenminste 78 dagen in loondienst hebben gewerkt. Als hij in die periode dus maar 70 dagen in loondienst heeft gewerkt, kan het uitvoeringsorgaan niet anders dan de uitkering weigeren. Om deze man tóch uitkering te verschaffen, zou de wet moeten worden veranderd.

Maar nemen wij nu een ander voorbeeld. De verzekerde heeft bij het intreden van zijn werkloosheid in de 12 daaraan voorafgaande maanden wèl een voldoend aantal dagen gewerkt en hij voldoet ook aan alle overige bepalingen van de wet. Hij komt dus in aanmerking voor uitkering.

Na enkele weken wordt hem door het GAB zogenaamde „passende arbeid" aangeboden. Is het voor de betrokkene wel passende arbeid? Schaadt het verrichten van die arbeid niet het beroepsaanzien van de man? Belemmert het aanvaarden van de aangeboden betrekking niet zijn carrière?

Hoe het ook zij — de werkloze beschouwt de aangeboden arbeid niet als passend en weigert dit werk. Hier is dus een geschil waarvan nog niet is uitgemaakt wie gelijk heeft. Maar het bestuur van de Bedrijfsvereniging staakt onmiddellijk de betalingen van de uitkering. En dat noemen wij het toepasen van het standrecht in de sociale wetgeving.

Natuurlijk kan het slachtoffer tegen de beslissing van de Bedrijfsvereniging in beroep gaan en als de beroepsorganen hem later in het gelijk stellen, herleeft de aanspraak op uitkering met terugwerkende kracht. Doch welke arbeider kan het zich materieel veroorloven een dergelijk proces te voeren als hij maandenlang van inkomsten verstoken blijft?

Doordat men de arbeider bij weigering van „passende arbeid" onverwijld op zwart zaad zet, wordt hij gedwongen afstand te doen van de wettelijke beroepsmogelijkheid en zich onvoorwaardelijk neer te leggen bij de beslissing van de Bedrijfsvereniging. Dat is bij een wet als de werkloosheidsverzekering al funest om sociale redenen, maar welke gevolgen kan dit niet hebben bij de ziektewet? Keren wij daarom nog eens terug naar het voorbeeld van de havenarbeider.

* * *

INGEVOLGE de ziektewet beslist alleen de controlerend geneeskundige omtrent de arbeidsgeschiktheid van de verzekerde. Er mág door hem overleg worden gepleegd met de behandelende geneesheren, maar die hebben geen stem in het kapittel en dat overleg is niet voorgeschreven. De contrôle-artsen zijn overbelast. De wijze waarop zij hun werkzaamheden moeten verrichten, is vaak een belediging van de medische stand en niet zelden een gevaar voor de volksgezondheid.

Op een spreekuur van een contrôle-arts kon de concierge de bezoekers al een uur van tevoren nauwkeurig voorspellen, wanneer zij aan de beurt zouden komen. De ervaring had de man geleerd, dat de dokter aan iedere patient 2 minuten besteedde. En in die twee minuten is het dan: Arbeidsgeschikt. Dat een dergelijk oordeel, op deze wijze gevormd, uit een medisch oogpunt veelal dubieus moet zijn, kan zelfs een leek niet ontgaan.

Bovendien wordt de vraag van de arbeidsgeschiktheid zelden zorgvuldig getoetst aan de aard van het door de patiënt te verrichten werk. In ieder geval is de controlerende arts niet de meest bevoegde tot het verrichten van een dergelijke toetsing. Met alle respect voor zijn wetenschappelijke kennis — die hij vaak te grabbel moet gooien — kan die dokter zich geen oordeel vormen over het werk van de havenarbeider, de kolenwerker, de bouwvakker en van andere arbeiders.

Het beoordelen van de arbeid waarvoor de patient wederom arbeidsgeschikt wordt bevonden, zou niet alleen overgelaten mogen worden

aan de contrôle-artsen, doch tevens dienen te berusten bij vakbondsbestuurders of arbeidersleden van de ondernemingsraden. Daarin voorziet de wet echter niet.

En als de contrôle-arts een patient tijdens het lopende-band-onderzoek arbeidsgeschikt verklaart en die patient acht zich nog niet in staat tot werken — wat dan? Dan staan er voor de betrokkene twee wegen open.

Hij kan zich neerleggen bij de beslissing van de contrôle-arts en z'n werkzaamheden hervatten. Meestal gebeurt dat en heus niet omdat het oordeel van de contrôle-arts altijd zo feilloos is. De arbeider m o e t het werk wel hervatten, omdat de uitkering van het ziekengeld wordt gestaakt met ingang van de dag waarop de contrôle-arts hem geschikt acht tot hervatting van de arbeid. De arbeider kan zich niet veroorloven beroep aan te tekenen tegen de beslissing van de contrôle-arts; z'n gezin kan het geen dag zonder inkomsten stellen.

Hoeveel arbeiders op deze wijze nog niet volledig genezen aan het werk worden gestuurd, is niet bij benadering te zeggen en evenmin welke gevolgen een dergelijke toepassing van de ziektewet voor het peil van de volksgezondheid heeft. Maar de dictatoriale bevoegdheden van de contrôle-artsen, de wijze waarop zij hun werkzaamheden moeten verrichten en het streven van de Bedrijfsverenigingen om de uitkeringen tot het uiterste te beperken, moeten wel funeste gevolgen hebben. Dat wordt zo af en toe bewezen door het trieste voorbeeld van onze havenarbeider.

* * *

ONZE havenarbeider nam geen genoegen met de beslissing van de contrôle-arts. Hij ging daartegen in beroep en werd onderzocht door een vaste deskundige van de Raad van Beroep. Die vaste deskundige m o e t de behandelende geneesheren in de gelegenheid stellen hun visie op het ziektebeeld te geven en deze deskundige m o e t de onderzochte arbeider een verhoor afnemen omtrent de aard van het te verrichten werk. Maar de vaste deskundige is slechts gehouden aan deze v o r m van onderzoek — hij brengt overigens geheel zelfstandig advies uit aan de voorzitter van de Raad van Beroep, die daarop de zaak bij beschikking afdoet en in die beschikking meestal het uitgebrachte advies opvolgt.

Slechts wanneer de vaste deskundige de voorgeschreven v o r m e n niet in acht heeft genomen of wanneer de voorzitter van de Raad van Beroep het uitgebrachte advies niet heeft opgevolgd, kan de arbeider verzet aantekenen tegen de beschikking bij de Raad van Beroep.

Heeft de vaste deskundige de voorgeschreven vormen wèl in acht genomen, de onderzochte verzekerde ook wederom arbeidsgeschikt verklaard en de voorzitter van de Raad van Beroep heeft dat advies opgevolgd, dan staan de arbeider geen verdere rechtsmiddelen ter beschikking. Hij moet z'n werkzaamheden wel hervatten op straffe van ontslag op staande voet.

Ook onze havenarbeider hervatte in dit stadium zijn werk, doch moest zich al heel gauw weer ziek melden. De controlerend arts ver-

klaarde hem daarop zonder nader onderzoek opnieuw arbeidsgeschikt, evenals later de vaste deskundige, nadat er voor de tweede maal tegen de beslissing van de contrôle-arts beroep was aangetekend. Maar de havenarbeider kon wegens ondragelijke pijnen niet werken. De behandelende geneesheren — die altijd overtuigd waren geweest van 's mans ziekte — besloten tot het verrichten van een operatie.

En terwijl de havenarbeider onder narcose werd gebracht, zat zijn gezin al maandenlang zonder inkomsten. De controlerende arts weigerde zelfs kennis te nemen van een door z'n behandelende collega's aan hem gericht briefje waarin zij adviseerden alle beslissingen te herroepen en de patient alsnog in het bezit van ziekengeld te stellen. De wet zou zich nu tegen uitkering van ziekengeld verzetten, omdat de havenarbeider in de periode die aan zijn operatie vooraf was gegaan niet lang genoeg onafgebroken in loondienst had gewerkt.

* * *

BIJ de Ongevallenwetten, de Invaliditeitswet en de Algemene Weduwen- en Wezenverzekering speelt het medische aspect ook een gewichtige rol. Stel dat een arbeider ingevolge de ziektewet is uitgetrokken en nog niet tot werken in staat. Hij dient dan een verzoek in om rente krachtens de Invaliditeitswet. Om de status van invalide te verwerven, mag hij niet meer kunnen verdienen dan één-derde gedeelte van het loon dat een soortgelijke, maar gezonde arbeider doorgaans kan verdienen.

Let wel — het gaat niet om de vraag of er een werkgever bereid is de betrokken invalide in dienst te nemen voor méér dan een-derde van het normale loon of dat de invalide in staat is een zodanige werkkring te vinden.

Neen, de vraag van de invaliditeit wordt niet getoetst aan de stand van de arbeidsmarkt. Het is alweer een arts die door het betasten van spieren en andere menselijke organen, samen met een loondeskundige, moet beoordelen of de invalide l i c h a m e l ij k niet net nog in staat is iets meer dan één-derde deel van het normale loon te verdienen. Is het neen, dan volgt er een kleine rente ingevolge de Invaliditeitswet als er voor de verzekerde lang genoeg en voldoende zegels zijn geplakt. Is het ja, dan wordt de verzekerde niet als invalide in de zin der wet beschouwd. Hij is dan volledig aangewezen op armenzorg.

Niet weinig weduwen maken slechts aanspraak op pensioen als zij invalide zijn op de dag dat de echtgenoot is komen te overlijden. Zij krijgen met hetzelfde invaliditeitsbegrip te maken, behalve dat het nu gaat om de vraag of zij nog in staat zijn met arbeid, die hun met het oog op vroegere werkkring in redelijkheid kan worden opgedragen, nog de helft van het normale loon te verdienen.

En alweer wordt de vraag of een invalide weduwe er in slaagt tegen iets meer dan de helft van het loon een werkkring te vinden, volkomen buiten beschouwing gelaten. Als de keurende instanties van de uitvoeringsorganen vast hebben gesteld dat ze l i c h a m e l ij k nog in staat is iets meer dan de helft te verdienen, dan is de weduwe geen invalide en maakt ze geen aanspraak op pensioen.

Op ons spreekuur kwam onlangs een 58-jarige weduwe. Toen de Weduwen- en Wezenverzekering van kracht werd, was haar man al overleden. Zij voorzag met de grootste moeite in eigen onderhoud door als schoonmaakster te werken en hoopte nu in aanmerking te komen voor het pensioen, want de huisdokter had al vaak aangedrongen op staking van de werkzaamheden. Ze had last van hoge bloeddruk en was een geregelde klant van de apotheker. Zij leefde meer op pillen dan op voedsel. Maar de vrouw werd niet beschouwd als te zijn invalide in de zin van de Weduwen- en Wezenwet, aangezien ze iets meer verdiende dan de helft van het loon. Zij werd geacht het werk wel vol te kunnen houden.

En moet ze er later het bijltje bij neerleggen, dan wordt ze ook niet in het genot van pensioen gesteld, omdat recht op weduwenpensioen wegens invaliditeit alleen bestaat als de weduwe reeds invalide was bij het in werking treden van de wet of bij het overlijden van de echtgenoot.

*

WIJ willen het in dit artikel niet hebben over de hoogte en de duur van de uitkeringen ingevolge de geldende sociale verzekeringswetten. Die laten alles te wensen over. Er zou ook nog heel wat te zeggen zijn over de financiering van die wetten. Voorzover de sociale verzekeringen voorzien in de gevolgen van ouderdom, het wegvallen van de gezinshoofden, ziekte, ongeval of invaliditeit, worden de kosten van de verstrekkingen vrijwel geheel door de arbeiders en de middenstanders opgebracht. Premie voor de AOW, premie voor de AWW, premie voor de WW, premie voor het ZF, premie voor de ZW en op stapel staat premie voor de KB en premie voor een herziene Invaliditeitswet.

Premiën voor sociale verzekeringswetten — of die nu op het loon worden ingehouden of rechtstreeks door de werkgevers worden afgedragen — zijn bestanddelen van het loon. De sociale verzekeringen worden door de werkende mensen zelf gefinancierd. Dit mogen de arbeiders wel bedenken als zij bedolven worden onder sprookjes over de welvaartsstaat. Op de inhoud en financiering van de Sociale Wetgeving komen wij later nog wel eens uitvoerig terug.

In dit artikel wilden we slechts enkele aspecten belichten die verband houden met de t o e p a s s i n g van de sociale wetgeving. De inhoud, financiering en toepassing van de sociale verzekeringswetten zijn geen gegeven verschijnselen die boven en los van de klassenstrijd staan. Het zijn belangrijke onderwerpen van de strijd die de arbeidersklasse dagelijks levert en als zodanig verdienen ze de volle aandacht.

B. BLOKZIJL

Verklaring van het Politiek Bureau van het Centraal Comité van de Communistische Partij van Indonesiê

Een beoordeling van het Kerdja-kabinet nadat dit een jaar aan het bewind is geweest

OP 9 juli 1960 valt de eerste verjaardag van de vorming van het Kerdja-Kabinet *). Toen het Kerdja-kabinet een jaar geleden werd gevormd, werd het standpunt van de PKI daartegenover door de Achtste Voltallige Zitting van het Centraal Comité van de PKI als volgt geformuleerd:

„Zolang het kabinet Sukarno-Djuanda de ontwikkeling van de democratische en onafhankelijkheidsbeweging niet in de weg staat, zal de PKI het haar oprechte en kritische ondersteuning geven, geleid door het navolgende beginsel: steun zonder voorbehoud voor haar progressieve politieke activiteit, kritiek op haar weifelende politieke activiteit, met het doel, deze progressief te maken, en bestrijding van die ministers, van wie de politieke activiteit nadelig is voor de belangen van het volk." De uitdrukking „bestrijding van die ministers, van wie de politieke activiteit nadelig is voor de belangen van het volk", wordt opzettelijk gebruikt, in overeenstemming met hetgeen president Sukarno herhaaldelijk heeft verklaard, namelijk, dat hij ieder ogenblik de ministers, die hem assisteren, kan vervangen, wanneer duidelijk wordt, dat zij niet in staat zijn de taken, waarvoor zij verantwoordelijk zijn, op juiste wijze ten uitvoer te leggen.

Met betrekking tot het program van het kabinet besliste de Achtste Voltallige Zitting, dat „het program van drie punten van het kabinet-Sukarno-Djuanda namelijk

I het verschaffen van dringend noodzakelijke voeding en kleding aan de bevolking;

II herstel van de veiligheid van het volk en de staat; en

III voortzetting van de strijd tegen het economische en politieke imperialisme (Nieuw-Guinea), volledig door de PKI wordt gesteund;
de PKI is bereid alles te doen wat zij kan, om te helpen bij de tenuitvoerlegging ervan.

*

HET ligt niet in de bedoeling van de PKI thans, een jaar nadat het Kerdja-Kabinet is gevormd, na te gaan, of het gehele program ten uitvoer is gelegd.

*) Kerdja-Kabinet is de naam, die aan het huidige kabinet wordt gegeven. 'Kerdja' betekent 'werk'. Het is een traditie geworden een speciale naam aan een kabinet te geven en het derhalve niet aan te duiden met de naam van de minister-president.

Wij weten zeer goed, wat wèl en wat niet ten uitvoer kan worden gelegd in een periode van een jaar. Maar wij weten ook zeer goed, dat een jaar lang genoeg is om aan de weet te komen, wie van de medewerkers of ministers van de president in staat of van plan zijn, en wie niet, om het program van drie punten van het Kerdja-kabinet in alle ernst ten uitvoer te leggen.

De PKI zou een ernstige fout begaan, indien zij niet, na het verstrijken van een jaar, een beoordeling zou geven van het Kerdja-Kabinet. Dit zou niet slechts betekenen, dat zij niet trouw zou blijven aan de houding van de PKI ten opzichte van het kabinet, dat zij geen uitdrukking zou geven aan de gedachten en gevoelens van de overgrote meerderheid van het Indonesische volk. Het zou ook betekenen, dat geen constructieve maatregelen zouden worden genomen om een verbetering tot stand te brengen in het Kerdja-Kabinet, en om de tenuitvoerlegging van het kabinetsprogram evenals de tenuitvoerlegging van het Politiek Manifest, te waarborgen.

Laten wij, nu er een jaar is verlopen, kalm en zonder vooroordeel de feiten onderzoeken met betrekking tot de tenuitvoerlegging van het kabinetsprogram, opdat president Sukarno en het volk materiaal verkrijgen voor objectieve overweging, teneinde een beoordeling te geven van en te beslissen over de vraag, welke van de ministers op hun fouten dienen te worden gewezen of geheel dienen te worden vervangen, teneinde te beletten, dat de situatie ernstiger wordt. Volgens de PKI kunnen in het kort de volgende conclusies worden getrokken met betrekking tot de tenuitvoerlegging van het kabinetsprogram van drie punten gedurende het afgelopen jaar:

I. Met betrekking tot het program ter voorziening van het volk van voedsel en kleding

EEN jaar na de vorming van het Kerdja-kabinet zijn voedsel en kleding niet goedkoper geworden en gemakkelijker te verkrijgen, maar integendeel duurder en moeilijker te verkrijgen . Voor de grote meerderheid van de bevolking zijn zij onbetaalbaar geworden. Deze toestand vormt in de eerste plaats een bewijs van het feit, dat de minister van Handel, Arifin Harahap, niet in staat is de distributie van de eerste levensbehoeften van de bevolking te organiseren.

Groot was de teleurstelling van de bevolking over de geldzuivering van de regering (de waarde van de bankbiljetten van 1000 en 500 rupiah werd met 90 procent verminderd), waarvan zij veel nadeel had. De grote offers, die de bevolking zich moest getroosten als gevolg van de geldzuivering, zijn volkomen tevergeefs geweest, omdat de regeringsbelofte, dat de zuivering en vermindering van de waarde in rupiahs verbetering zou brengen in de staatsfinanciën en in de economische omstandigheden van het volk — onder meer door een prijsverlaging van de belangrijkste goederen — in het geheel niet overeenkwam met wat er werkelijk gebeurde. Dit is de eerste teleurstelling, die door het volk werd ondervonden in verband met het regeringsprogram op het punt van voedsel en kleding, en de gevoelens van teleurstelling richten zich in de eerste plaats tegen de minister van Financiën.

De tweede teleurstelling, die alle hoop en vertrouwen vernietigde, welke de bevolking ooit had gehad in de bekwaamheid van de minister tot uitvoering van het program van verschaffing van voedsel en kleding, kwam toen de

regering een aantal belastingen en tarieven verhoogde en een aantal nieuwe belastingen instelde. Dit gebeurde krachtens een Noodwet, dat wil zeggen door middel van een regeringsdecreet in plaats van door een besluit van het parlement.

De prijzen van benzine en olie werden door de regering bijna verdubbeld. Dit leidde tot een verhoging van alle transportkosten en bracht vervolgens ook een duurder worden van de dagelijkse levensbehoeften teweeg. De regeringsuitleg, dat de prijsverhoging voor benzine en olie de distributie ervan zou vergemakkelijken, is volkomen onjuist gebleken. Het is derhalve duidelijk dat niet de bevolking voordeel heeft getrokken van de prijsverhoging, maar de grote buitenlandse kapitalisten, die de bezitters zijn van de oliemaatschappijen: de Anglo-Dutch Shell, de Stanvac en de Caltex.

Als gevolg van de verhoging van een aantal belastingen en accijnzen, zoals de omzetbelasting, de autobelasting, de accijns op tabak, alsmede de verhoging van een reeks tarieven, zoals die van elektriciteit en van zee- en luchtvervoer, en de invoering van belastingen, zoals de belasting op landbouwprodukten, zijn de economische lasten, die door het volk worden gedragen en die reeds zwaar waren, nog zwaarder geworden.

Dit is enerzijds het gevolg van het feit, dat de inkomens van het volk, in het bijzonder van de arbeiders, de regeringsemployé's en andere arme bevolkingslagen niet gestegen, doch zelfs gedaald zijn als gevolg van de nieuwe belastingen en tarieven, die moeten worden betaald, en anderzijds van het feit, dat de prijzen van de dagelijkse levensbehoeften zelfs nog meer zijn gestegen door deze diverse stijgingen van belastingen en tarieven.

De bevolking heeft haar stem voldoende duidelijk laten horen en geëist, dat de prijzen dienden te worden verlaagd. Bovendien zijn er in sommige steden massa-acties rondom deze eis geweest. De door de regering genomen stappen omvatten de geldzuivering, drastische acties tegen kleine en middelgrote handelaars, en het openen van speciale „Voeding- en kleding-winkels"; maar dit alles heeft gefaald en de toestand is niet verbeterd. De goederen, die zich in de pakhuizen in de havens opstapelen, worden niet snel onder het volk gedistribueerd.

*

DE oplossing van het probleem van het verschaffen van voedsel en kleding aan het volk kan niet worden gescheiden van de oplossing van de economische problemen in hun algemeenheid, van het probleem van het overwinnen van de voortdurende crisis, die Indonesië in haar greep heeft. Het Zesde Nationale Congres van de PKI, dat in september van het afgelopen jaar is gehouden, wees op de fundamentele oorzaken van het feit, dat de economische situatie van ons land somber blijft. Deze oorzaken zijn:

1) Indonesië is nog steeds verbonden met de internationale kapitalistische arbeidsverdeling — met het gevolg, dat de economische ontwikkeling wordt vertraagd;

2) de overblijfselen van het feodalisme hebben nog steeds een aanzienlijke betekenis met het gevolg, dat de produktiekrachten op het platteland niet kunnen worden vrijgemaakt;

3) de staatssector in de economie is zwak met het gevolg, dat de regering niet bij machte is de economische situatie te beheersen.

Op dit congres gaf de PKI aanwijzingen met betrekking tot de praktische

stappen, die dienden te worden genomen om de moeilijkheden op economisch gebied te overwinnen. Ten aanzien van de buitenlandse handel bij voorbeeld stelde de PKI de eis, dat de regering het clearingstelsel op het gebied van de betalingen zou herstellen en dat zij zich opnieuw zou oriënteren, teneinde een eind te maken aan de in grote mate aanwezige eenzijdigheid ten gunste van het kapitalistische Westen, dat geregeld economische crises ondervindt. In overeenstemming met haar actieve en onafhankelijke buitenlandse politiek, dient de Indonesische regering handelsbetrekkingen te ontwikkelen met het crisisvrije Oosten.

Teneinde de landbouwproduktie te verhogen eiste de PKI onder meer, dat gestreefd zou worden naar het uitbreiden van de in cultuur gebrachte grond, het op intensieve wijze cultiveren van het land, het dwingen van de grootgrondbezitters om de pacht te verlagen op zodanige wijze, dat minstens zestig procent van de oogst ten goede zou komen aan de bewerker en hoogstens veertig procent aan de grootgrondbezitter.

Teneinde de staatssector van de economie te versterken, stelde de PKI de eis, dat de Nederlandse koloniale maatschappijen die waren overgenomen, geheel en al tot staatseigendom dienen te worden gemaakt; dat de Nederlandse aandelen in de BPM dienen te worden overgenomen; dat Kwomintang-ondernemingen dienen te worden geconfisqueerd en tot staatseigendom gemaakt en dat, om het program voor verhoging van de produktie te doen slagen, de beginselen van „patriottisch beheer, produktieverhoging, uitroeiing van corruptie en sabotage, waarborging van de democratie en verbetering van de situatie van de arbeiders" in de praktijk dienen te worden gebracht.

De door de PKI aangewezen uitweg is uitvoerbaar, en zij ligt binnen de mogelijkheden van de regering, wanneer deze dit alles werkelijk wil doen.

*

IN de afgelopen paar maanden heeft het vraagstuk van de politiek ten opzichte van de vroegere Nederlandse koloniale bedrijven, die thans eigendom van de regering zijn, de aandacht van de arbeiders bezig gehouden.

Zoals bekend werden de bedrijven aanvankelijk door de arbeiders overgenomen als onderdeel van de strijd voor de bevrijding van West-Irian, en daarna droegen de arbeiders ze over aan de regering, in de hoop dat twee dingen zouden gebeuren:

1) dat deze bedrijven de belangen van het volk zouden dienen;

2) dat de levensomstandigheden van de arbeiders zouden worden verbeterd.

Deze hoop blijkt niet te zijn vervuld, doordat deze bedrijven in feite worden beheerst door bepaalde klieken die niet alleen onbekwaam zijn om te leiden, maar bovendien een slechtere houding tegenover de arbeiders aannemen dan de buitenlandse ondernemers deden. De heerschappij van deze klieken heeft een bourgeois-groep in het leven geroepen, die het staatsapparaat controleert en daarvan voor zijn eigen economische belangen gebruik maakt. Dit heeft geleid tot het optreden van bureaucratische kapitalisten, die niet alleen de arbeiders onderdrukken, maar ook de nationale bourgeoisie. En er zijn reeds bewijzen, dat zij een kanaal worden waardoor de imperialisten hun politiek van uitbuiting en uitzuiging voortzetten.

De levensomstandigheden van de arbeiders in de overgenomen bedrijven, die nu regeringsbezit zijn, zijn in het algemeen slechter dan in de tijd dat

de bedrijven buitenlands eigendom waren. Het is heel erg, dat dit gezegd moet worden, maar het is waar.

En het is voor de arbeiders zelfs nog erger, dat de minister van Arbeid, Ahem Erningpradja, de belangen van de arbeiders niet verdedigt, niet ingrijpt als de lonen van de arbeiders worden verlaagd en niets doet tegen de beperking van de rechten van de arbeiders, die in arbeidsovereenkomsten zijn vastgelegd. Hij heeft de PMP No. 3/1959, die voorzag in de instelling van raadgevende organen in de overgenomen bedrijven, een decreet, dat opgesteld was door minister Samjono tijdens het Karya-kabinet *), opgeschort. Erger nog, de minister van Arbeid heeft een plan opgesteld voor de vorming van één enkele vakcentrale, die te vergelijken is met Hitlers Arbeitsfront. Daaraan voorafgaande zouden alle bestaande vakbonden en vakcentrales worden ontbonden. Zo houdt de minister van Arbeid zich alleen maar bezig met het opstellen van plannen, die het recht van de arbeiders om zich te organiseren. zullen beperken en die bovendien een sfeer van apathie onder de arbeiders zullen scheppen, die een verdere stagnatie in de produktie ten gevolge zal hebben.

De voor arbeiders en boeren ongunstige ontwikkeling is en wordt gebruikt door de reactionairen, om de arbeiders ertoe te bewegen, de politiek van het overnemen van bedrijven en de nationalisatiepolitiek te veroordelen, en de politiek van Hatta, de Masjumi en de PSI van verzet tegen overneming en nationalisatie te ondersteunen. De reactionairen denken, dat de arbeiders en boeren spijt zullen krijgen van het inslaan van de patriottische weg. Maar als zij dit denken, zijn zij abuis, zoals wordt bewezen door het feit, dat de arbeiders nog steeds enthousiast de eis stellen, dat de Nederlandse aandelen in de BPM dienen te worden overgenomen en genationaliseerd. Dit alles bewijst nu juist hoe zeer de arbeiders het openbaar belang, de belangen van het vaderland, boven hun persoonlijke belangen stellen. De houding van de PKI, de partij van de arbeidersklasse, verschilt niet van de houding van de arbeiders. De politiek van overneming is juist, en de politiek van het omzetten van de eertijds Nederlandse bedrijven in staatseigendom is juist. Het is eveneens juist, te eisen dat de Nederlandse aandelen in de BPM zullen worden overgenomen en genationaliseerd, zoals het ook juist is, te eisen. dat de Amerikaanse ondernemingen dienen te worden overgenomen tot op het ogenblik, waarop de Amerikaanse regering de Nederlanders verbiedt, in West-Irian Amerikaanse wapens te gebruiken en zij kan bewijzen, dat zij dit heeft verboden.

De oorzaak van de moeilijkheden, die door de arbeiders op de zich eertijds in Nederlands eigendom bevindende staatsondernemingen worden ondervonden is niet de politiek van overneming of nationalisatie; de fout ligt bij de ministers, die voor het beheren van deze bedrijven en staatsinstellingen personen benoemen, die onbekwaam zijn, die uitsluitend hun eigen belangen op het oog hebben en die vijandig staan tegenover de arbeiders. En dit alles kan ongehinderd geschieden, doordat de noodtoestand nog van kracht is. De toestand zou waarlijk geheel anders zijn indien de door de PKI geopperde beginselen in praktijk zouden worden gebracht, d.w.z. de beginselen van „patriottisch beheer, produktieverhoging, uitroeiing van corruptie en sabotage,

---

*) Karya-kabinet: het aan het huidige kabinet voorafgaande kabinet, waarvan Djuanda minister-president was.

waarborging van de democratie en verbetering van de situatie van de arbeiders". Gewoonlijk is het enige van deze beginselen, waar de beheerders van deze bedrijven voorstanders van zijn, dat van „produktieverhoging", hetgeen voor de arbeiders „harder werken" betekent, terwijl de andere beginselen worden beschouwd als niet onmisbaar om zich persoonlijk te kunnen verrijken.

Uit hun ervaringen op de zich eertijds in Nederlands eigendom bevindende bedrijven hebben de Indonesische arbeiders een zeer belangrijke les geleerd, en wel dat staatseigendom van de produktiemiddelen alleen maar voordelig zal zijn voor het volk, indien de aan het bewind zijnde politieke krachten vooruitstrevend zijn of op zijn allerminst indien de democratische rechten van de arbeiders en van het volk in zijn algemeenheid breed genoeg zijn om hen, die aan de macht zijn, te controleren.

De PKI verbond op haar Congres van september 1959 deze zaak met die van „de democratie en het Gotong Royong-Kabinet". Aangezien deze verbinding thans in feite niet bestaat, wordt daarmee bewezen, dat staatseigendom van de middelen van produktie en distributie alleen maar betekent, dat zich bureaucratische kapitalisten ontwikkelen, het betekent beperking van de democratische rechten van de arbeiders en boeren, en het betekent een voortdurende verlaging van de reële lonen.

Inderdaad hebben de arbeiders en boeren bittere ervaringen opgedaan na hun patriottische houding. Maar buiten dat zijn de politieke lessen, die zij hebben geleerd, uitermate nuttig: zij hebben namelijk ondervonden, dat staatseigendom van de middelen van produktie en distributie niet automatisch voordelen voor het volk met zich meebrengt, en dat deze slechts voordelig kan zijn voor het volk, als hij gepaard gaat met brede democratische rechten en een vooruitstrevend politiek bewind.

*

NU wij over economische vraagstukken spreken, menen wij, dat een en ander niet volledig zou zijn, wanneer enkele fundamentele aspecten van het Plan voor Economische Opbouw, dat moet worden gemaakt door de Nationale Planraad, niet zouden worden genoemd, en hierbij meer in het bijzonder het vraagstuk van de financiering van de opbouw. In dit verband hebben wij aanwijzingen, dat enkele ministers er de gevaarlijke illusie op na houden, dat de imperialisten (de buitenlandse monopoliekapitalisten) Indonesië eerlijk zouden willen helpen in zijn economische opbouw. Zij gaan zelfs verder en leggen alle nadruk op „hulp" uit het buitenland in de vorm van buitenlands kapitaal, dat is belegd onder het mom van „aandeel in de produktie", „gemeenschappelijke onderneming" en „gemeenschappelijk risico". Niemand minder dan de minister/Voorzitter van de Nationale Planraad wekte onlangs in een verklaring in Tokio de indruk, dat Indonesië „zonder enig gevaar" of met andere woorden „zonder iets te doen om geld te krijgen", in de komende zes jaar van buitenlandse kapitalisten een kapitaal van 30 tot 40 miljard dollar zou kunnen verkrijgen. Behalve dat deze verklaring volkomen belachelijk is, weerspiegelt zij de houding van sommige personen en groepen, die geloven dat wij voor alle, of het leeuwendeel van de fondsen voor de economische opbouw, op de imperialisten (de buitenlandse monopoliekapitalisten) kunnen rekenen — hetgeen betekent, dat men van de imperialisten „goedheid" of „edelmoedigheid" verwacht. Het betekent het voortzetten van de

politiek van de „open deur" voor het buitenlandse kapitaal, dat wil zeggen van het verkwanselen van de natuurlijke rijkdommen, die zich in de bodem, zeeën en wouden van Indonesië bevinden. Het betekent ook, dat de Indonesische afhankelijkheid van buitenlandse staten voortduurt en dat de weg wordt geopend voor alle mogelijke soorten manipulaties en corruptie. Het is een tragedie, dat dit alles wordt gedaan in naam van het program van het Kerdja-Kabinet, in naam van USDEK *) en in naam van het Politieke Manifest.

Naar de mening van de PKI moet de financiering van de economische wederopbouw in de eerste plaats in het binnenland worden gezocht, in overeenstemming met hetgeen het Politieke Manifest verklaart over de noodzaak van het mobiliseren van alle fondsen en krachten voor de tenuitvoerlegging van het plan voor economische wederopbouw.

Verlaging van de winsten van het reeds geïnvesteerde buitenlandse kapitaal en landhervorming moeten de voornaamste bronnen worden voor het financieren van de economische ontwikkeling, in overeenstemming met de anti-imperialistische en anti-feodale aard van de Indonesische revolutie. In zoverre het gaat om buitenlandse hulp, die nog steeds onmisbaar is, dient deze alleen plaats te vinden in de vorm van kredieten tegen lage rente en zonder politieke of militaire voorwaarden. Investering van buitenlands kapitaal, in welke vorm ook, moet worden afgewezen.

II. Over het herstel van de veiligheid voor het volk en de staat

HET is moeilijk, een beoordeling te geven van de vooruitgang op dit punt, omdat, niet lang nadat het Kerdja-Kabinet werd gevormd, president Sukarno o.a. verklaarde, dat „het program van de regering is de veiligheid te herstellen door het verslaan van de benden van rebellen in een periode van twee of drie jaar" (Politiek Manifest, 17 augustus 1959); maar niet lang geleden, dat wil zeggen bijna een jaar nadien, zei de minister van Nationale Veiligheid, generaal Nasution, nog steeds, dat de veiligheid pas over nog drie jaar hersteld kon zijn en zelfs dan nog alleen, wanneer bepaalde voorwaarden zouden worden vervuld. De ervaring toont, dat het niet zo moeilijk is, de rebellen van de Darul Islam, de RGRI en de Permesta te vernietigen, zodra er een ernstige poging wordt aangewend om zulks te doen, en zodra het volk actief in de campagne wordt betrokken.

De fundamentele fout, als gevolg waarvan het vraagstuk van de veiligheid vastgelopen is, ligt hierin, dat sommige functionarissen, die voor de veiligheid verantwoordelijk zijn, een strijd op twee fronten voeren d.w.z. zij strijden tegen de contra-revolutionaire rebellen en zij strijden tegelijkertijd tegen het volk en de communisten. In feite besteden sommige van deze functionarissen veel te veel energie en aandacht niet aan het vernietigen

---

*) USDEK: deze initialen hebben betrekking op de vijf facetten van de fundamentele beginselen van de staat, die worden geformuleerd als: de grondwet van 1945, het Indonesische socialisme, geleide democratie, geleide economie, en terugkeer tot de nationale zelfstandigheid.

van de contra-revolutionaire benden, maar aan het tegengaan van de revolutionaire en democratische beweging en in het bijzonder aan het onderdrukken van de vooruitstrevende beweging, die door de communisten wordt geleid. In niet weinige gevallen wordt de strijd tegen het volk en tegen de communisten gemaakt tot de fundamentele campagne, iets, dat geheel en al in tegenspraak is met het Politieke Manifest van de Republiek Indonesië, waarin duidelijk wordt verklaard, dat de fundamentele vijand van het Indonesische volk wordt gevormd door het imperialisme. Iedereen weet, dat de communisten behoren tot de actiefste elementen van de oppositie tegen het imperialisme en in de campagne voor het vernietigen van de contra-revolutionaire benden, waar deze zich ook mogen bevinden.

Ten aanzien van de veiligheid wordt een dubbelhartige politiek gevoerd, bestaande uit allerlei gepraat over „geen compromissen met de rebellen" terwijl in de praktijk een politiek van compromissen in de vorm van het verlenen van amnestie ten uitvoer wordt gelegd. Het doel daarvan is de anti-communistische, anti-linkse, tegen de revolutie gerichte en anti-democratische krachten te versterken en te legaliseren. Deze politiek wekt onder de bevolking steeds meer ongerustheid. Er bestaat thans geen duidelijk inzicht over het tijdstip, waarop de veiligheid zal zijn hersteld. De politiek van het versterken en legaliseren van deze onwettige krachten brengt de uitvoering van het Politieke Manifest ernstig in gevaar. Het betekent derhalve, dat een vruchtbare voedingsbodem wordt verschaft voor ondermijnende en contra-revolutionaire activiteiten. Onze veiligheidspolitiek moet er in de eerste plaats op gericht zijn, de veiligheid tot stand te brengen die noodzakelijk is voor de uitvoering van het Politieke Manifest van de Republiek Indonesië.

Wij gaan ermee accoord, wanneer de regering zorg draagt voor die gewapende benden, die zich na verslagen te zijn onvoorwaardelijk overgeven. Maar zij moeten zonder uitzondering voor het gerecht worden gebracht en zij mogen in geen enkele omstandigheid een betere behandeling krijgen dan de strijdkrachten van de Republiek. Wij hebben er ook geen enkel bezwaar tegen, wanneer genade wordt getoond in die gevallen, waarin het gerechtelijk onderzoek uitwijst, dat de desbetreffende personen alleen maar meelopers waren. Wij hebben er wel ernstige bezwaren tegen, en hierin geven wij naar onze mening uitdrukking aan de gedachten en gevoelens van de leden van onze strijdkrachten, wanneer aan de rebellen, die zich hebben overgegeven, hogere posities, meer faciliteiten en betere betaling worden verschaft dan aan de leden van de strijdkrachten.

Zolang als de boven aangeduide strijd op twee fronten voortduurt, zal het niet mogelijk zijn, de rebellen geheel te vernietigen en zal het lijden van het volk zelfs nog ernstiger worden, doordat teveel gelden van de staatsbegroting worden gebruikt voor militaire doeleinden, alsmede door het voortduren van terreur en plundering.

III. Over de strijd tegen het economische en politieke imperialisme (West-Irian-Nieuw-Guinea)

TEGEN grote, niet-Nederlandse, buitenlandse kapitaalsinvesteringen en tegen combinaties van dit kapitaal met Nederlands kapitaal is tot dusver

niet opgetreden. De Wet op Buitenlandse Kapitaalsinvesteringen is tot dusver niet ingetrokken, en er zijn zelfs tekenen, die erop wijzen, dat enkele ministers de investering van buitenlands kapitaal onder het mom van „gemeenschappelijke onderneming", gemeenschappelijk risico" en „aandeel in de produktie" willen versterken. De overeenkomst aangaande een „aandeel in de produktie" tussen de Permina *) en de Japanse Kobayashi-groep, dat Japan duurzame en winstgevende bevoorrading met olie waarborgt, is in wezen niets dan het uit handen geven van een deel van de bodem en de bodemschatten aan het grote buitenlandse kapitaal. Het feit, dat de voorwaarden van deze investering van buitenlands kapitaal nog niet aan het volk zijn bekend gemaakt, hoewel de overeenkomst in april j.l. werd getekend, heeft veel argwaan gewekt.

Naar onze mening moeten, wanneer Indonesië zich werkelijk wenst te verzetten, niet de buitenlandse investeringen, hetzij openlijk, hetzij verborgen van aard, worden ontwikkeld, maar dient een verbreding plaats te vinden van onze normale handelsbetrekkingen en wederzijdse economische hulp jegens landen, die een juist begrip hebben van en een positieve waardering voor de wens van het Indonesische volk, zijn land economisch op te bouwen.

In economische aangelegenheden heeft de activiteit van sommige ministers de indruk gewekt, dat zij niet optreden tegen het imperialisme, zoals in het regeringsprogram wordt verklaard, maar dat zij steeds duidelijker tegen het imperialisme aanleunen. Indonesië, dat officieel heeft verklaard, dat het voor het socialisme strijdt, voert niet steeds krachtiger een onafhankelijke en actieve, tegen het imperialisme gerichte politiek, maar leunt steeds meer tegen de kapitalistische landen aan. De buitenlandse handel van Indonesië met het Oosten is nog steeds minder dan 10 procent van het totaal en er bestaat een groeiende tendentie, het land te binden aan de kapitalistische wereldmarkt.

De pogingen van Indonesië om, samen met de Joegoslavische revisionisten, een nieuw wereldblok te vormen, dat niet gebaseerd is op geografische ligging, maar op „ideologie", beschouwen wij als een ontwikkeling, die de resultaten van de conferentie van Bandung vernietigt, zij zal Indonesië betrekken in pogingen om de koude oorlog te verscherpen. Het feit, dat Indonesië instemde met het doodgeboren voorstel tot het bijeenroepen van een Kleine Topconferentie (of daar zelfs het initiatief toe nam) laat zeer duidelijk zien, dat er een wens bestaat de geest van Bandung te vernietigen. De Kleine Topconferentie of anders gezegd de topbijeenkomst van de neutrale landen samen met Joegoslavië, dat in de grond van de zaak geen neutraal land is, kan worden geleid in de richting van de vorming van een nieuw politiek blok, dat onvriendschappelijk staat tegenover de socialistische landen. Dit is in strijd met de conferentie van Bandung, waaraan de socialistische landen (China en de Democratische Republiek Vietnam) samen met de andere landen van Azië en Afrika deelnamen. Een Kleine Topconferentie of een Topconferentie van neutrale landen zou de Aziatisch-Afrikaanse landen in nieuwe blokken splitsen en dit zou de strijd tegen het imperialisme zeer zeker verzwakken. Daarom kunnen wij het „niet-enthousiaste" standpunt van Nehroe ten opzichte van de Kleine Topconferentie, en het standpunt van Nasser, volgens hetwelk de gedachte „irreëel" was, veel beter begrijpen dan het standpunt

---

*) Permina: de zich in staatseigendom bevindende oliemaatschappij, die de olievelden in Noord-Sumatra exploiteert, welke voor de oorlog eigendom van de BPM waren.

van de minister van Buitenlandse Zaken van Indonesië, die zo enthousiast was en de gedachte als „reëel" beschreef.

De verklaring, die is afgelegd door de minister van Buitenlandse Zaken. dr Subandrio, na zijn bijeenkomst van mei j.l. met de Amerikaanse plaatsvervangende minister van Buitenlandse Zaken, Douglas Dillon, met de strekking, dat „er geen problemen bestaan tussen de Ver. Staten en Indonesië", staat in tegenstelling tot het Politieke Manifest en tot de strijd voor de bevrijding van West-Irian, omdat iedereen weet, dat het Nederlandse leger in West-Irian voortdurend wordt versterkt met Amerikaanse wapens. Toch zegt hij anderzijds over de Chinese Volksrepubliek, dat zijn standpunt „krachtig" blijft, hoewel het — indien wij ons werkelijk willen verzetten tegen de Nederlanders in West-Irian — voor Indonesië beter zou zijn, zoveel mogelijk vrienden te vinden, en China onder zijn vrienden te blijven tellen. Het feit, dat Nederland en de Verenigde Staten zeer goed weten, dat zij er tot op zekere hoogte in geslaagd zijn een probleem te scheppen dat spanningen heeft ver oorzaakt in de betrekkingen tussen Indonesië en China, is ongetwijfeld een factor, die de Nederlandse kolonialisten brutaler maakt en hen er toe brengt oorlogsschepen naar West-Irian te sturen. De buitenlandse politiek, die door de minister van Buitenlandse Zaken gedurende het afgelopen jaar is gevoerd, heeft de goede betrekkingen tussen Indonesië en de Chinese Volksrepubliek, het grootste en sterkste anti-imperialistische land in Azië, een land, dat, wanneer wij de kwestie normaal overdenken, tot een van de beste vrienden van Indonesië zou dienen te worden gemaakt, ernstig geschaad.

*

HET meest bittere van alles is voor het Indonesische volk de afwijking van de politiek van bevrijding van West-Irian. Het feit, dat de kwestie-West-Irian niet op de agenda van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd geplaatst, de gemeenschappelijke verklaring van Casey en Subandrio, waarbij Indonesië werd verplicht geen geweld te gebruiken en dit land tegelijkertijd de Australische erkenning van de Nederlandse soevereiniteit over West-Irian accepteerde, de instemming van Indonesië met het verlangen van Dillon, dat geen Amerikaanse wapens zouden worden gebruikt tegen de Nederlanders, terwijl een dienovereenkomstige verplichting voor de Nederlanders niet bestaat — dit alles brengt het Indonesische volk steeds verder af van West-Irian en draagt ertoe bij, de Amerikaanse imperialisten te redden van een confrontatie met koloniale problemen als de kwestie West-Irian.

Tot op heden heeft de Indonesische regering geen enkele maatregel van betekenis genomen in verband met het feit, dat op West-Irian Amerikaanse wapens worden gebruikt, dat de opperbevelhebber van de NAVO-strijdkrachten, generaal Lauris Norstad, heeft toegestemd in het sturen van Nederlandse troepen naar West-Irian, en dat de opperbevelhebber van de Amerikaanse marine, Arleigh Burke, openlijk uitdrukking heeft gegeven aan het voornemen militaire bases te vestigen op wettig grondgebied van Indonesië, alsmede aan zijn goedkeuring van (hij gebruikte de term „begrijpen") het sturen van de „Karel Doorman" en zijn tegenkanting tegen de 12-mijlszone van onze territoriale wateren door „vrijheid van de zee" te eisen. De PKI heeft reeds eerder de eis gesteld, dat de regering alle grote kapitalistische concerns in Indonesië moet overnemen, totdat de Amerikaanse regering het gebruik van

haar wapens in West-Irian verbiedt en totdat bewezen kan worden, dat zij dit verboden heeft.

Het stilzwijgen over het gebruik van Amerikaanse wapens in West-Irian verzwakt de strijd voor de bevrijding van West-Irian, het verzwakt de onafhankelijke en actieve buitenlandse politiek en het maakt de waarschuwing in het Politieke Manifest tegen het niet-Nederlandse buitenlandse kapitaal dat de Republiek bedriegt en de contra-revolutionairen helpt, van onwaarde. Natuurlijk kan worden gezegd: Jullie moeten niet zo'n drukte maken; het zou beter zijn voort te gaan met „iets voor te bereiden" voor het bestrijden van de Nederlanders in West-Irian. Maar het allerbelangrijkste van alle voorbereidingen is het mobiliseren van de bevolking, het verhogen van haar waakzaamheid, het winnen van de publieke opinie in alle landen voor de zaak van de Republiek in de strijd tegen de Nederlanders. Juist dit, het belangrijkste van alles, wordt op het ogenblik niet gedaan. En daarenboven is de houding van zwijgzaamheid volkomen in overeenstemming met hetgeen de Nederlandse kolonialen wensen. Hoe goed de strijdkrachten zich er ook op mogen voorbereiden, het hoofd te bieden aan de Nederlanders, dit zal zonder betekenis zijn, wanneer de bevolking de strijdkrachten niet volledig en vurig ondersteunt. En ook zal de strijd voor de bevrijding van West-Irian geen succes hebben, zolang in dit verband de gedachte gangbaar is van het voeren van een strijd aan twee fronten, het front tegen de Nederlanders en het front tegen de communisten. Het bestrijden van de communisten, die altijd in de voorste rijen hebben gestaan in de strijd tegen het Nederlandse kolonialisme, tegen het Amerikaanse en ander imperialisme, kan niets anders betekenen dan het verzwakken van de positie van de Republiek Indonesië. Er is reeds genoeg bewijsmateriaal om aan te tonen dat de lieden, die fel anti-communistisch zijn, vijanden van de Republiek zijn en dat hun optreden verbonden is met buitenlandse ondermijnende activiteiten. Dit is o.m. duidelijk bewezen door de benden van de Darul Islam en de RGRI-Permesta, en door de zogenaamde „Democratische Liga", waarvan de kern wordt gevormd door de Masjumi, de PSI en de IPKI. Er is reeds meer dan genoeg bewijsmateriaal om aan te tonen, dat ieder, die begint met een anti-communistische politiek, eindigt met een tegen het volk, tegen de democratie en tegen de Republiek Indonesië gerichte politiek. Dit is zo, omdat de communistische beweging een onafscheidelijk onderdeel vormt van de democratische volksbeweging.

Al deze feiten dwingen ons, of we dit aangenaam vinden of niet, tot de slotsom te komen, dat de door Indonesië thans gevoerde buitenlandse politiek zowel in haar economische als in haar politieke aspecten er meer een is van aanpappen met het imperialisme dan van bestrijding daarvan. Dit is volkomen in strijd met het program van het Kerdja-Kabinet en met het Politieke Manifest van de Republiek Indonesië.

*

BIJ de tenuitvoerlegging van het program van drie punten van het kabinet dient een niet geringe rol te worden gespeeld door het departement van Binnenlandse Zaken en Regionale Autonomie. De fundamentele taak van dit departement is de schepping van die stabiele en democratische regionale besturen, die de bevolking kunnen verenigen en mobiliseren om het regeringsprogram ten uitvoer te leggen. Dit kan alleen worden bereikt door het volledig opruimen van overblijfselen van die regionale besturen, welke koloniaal en

anti-democratisch van aard zijn, met name het pamongpradja *)-bestuur, en het daarvoor in de plaats stellen van democratische autonome regionale besturen met voldoend ruime bevoegdheden.

Inderdaad werd er gedurende de revolutie van augustus 1945 veel gedaan om het pamongpradja-bestuur af te breken, bijvoorbeeld door minder macht te concentreren in de handen van de residenten en door de resident tot niet meer dan een coördinerende figuur te maken, en tevens door het vormen van provincies, hetgeen de bevoegdheden van de residenten deed verdwijnen of deze verzwakte. Het pamongpradja-bestuur werd verder ondermijnd door het afkondigen van de door het parlement bekrachtigde wet no. 1 van 1957. Het opruimen van het pamongpradja-bestuur zou vlotter verlopen, wanneer de door het parlement bekrachtigde wet no. 6 van 1959 consequenter ten uitvoer werd gelegd. Bovendien zou de grondslag van het pamongpradja-bestuur volkomen verdwijnen, indien dorpsbesturen, die zijn gebaseerd op de koloniale reglementen IGO en IGOB **), zouden worden ontbonden en wanneer deze twee reglementen zouden worden ingetrokken en vervangen door nieuwe wetten, die nationaal en democratisch van karakter zijn.

Gedurende de bewindsperiode van het aan het Kerdja-Kabinet voorafgaande kabinet, werden er maatregelen genomen om het pamongpradja-bestuur op te ruimen, ofschoon deze inspanningen niet zo snel voortgang hadden als het volk had gehoopt. Dit komt tot uitdrukking in de wetten, die zijn afgekondigd als een deel van de door het parlement bekrachtigde wet no. 1 van 1957, zoals de wet no. 6 van 1959, en de voorbereidingen voor een wet, waarin de IGO en de IGOB worden ingetrokken.

Maar aan de andere kant vertraagt hetgeen het huidige departement van Binnenlandse Zaken en Regionale Autonomie doet niet alleen het opruimen van het pamongpradja-bestuur en tracht het, waar zulks mogelijk is, dit bestuur in stand te houden. Bovendien treden er vertragingen op bij het geven van inhoud aan de bestaande autonome gebieden en bij het vormen van nieuwe. En zelfs is de tenuitvoerlegging van het Presidentiële Besluit no. 6 van 1959, waarvan de proefperiode van één jaar thans bijna is afgelopen, en waarin veranderingen zijn aangebracht ter beperking van de bevoegdheden van de minister bij het benoemen van regionale hoofden en bij het verheffen van de bevoegdheid van de uitvoerende instanties van de regionale regeringen boven een zuiver adviserende bevoegdheid, zelfs zijn deze thans nog niet volledig ten uitvoer gelegd. En nu spreken wij nog niet eens over de voorbereidingen voor de algemene verkiezingen, welke zouden worden getroffen door het departement van Binnenlandse Zaken en Regionale Autonomie; tot op heden is er geen teken van enigerlei activiteit.

Dit alles maakt het mogelijk, een beoordeling te geven van de bekwaamheid en de ernst, waarmee de minister van Binnenlandse Zaken en Regionale Autonomie, Ipik Gandamana, als medewerker van de president, de taak uitvoert van het opruimen van de overblijfselen van het koloniale regionale bestuur en het vervangen van deze door een democratisch autonoom regionaal bestuur,

---

*) Pamongpradja: plaatselijke bestuursambtenaren, die in hun functie worden geplaatst door benoeming vanuit het centrum en niet op basis van verkiezingen in de dorpen. De pamongpradja-bestuurders verdedigen dikwijls de belangen van de grondeigenaars en feodale belangen.

**) IGO - Inlandse Gemeente Ordonantie. IGOB - Inlandse Gemeente Ordonantie voor de Buiten Gewesten.

als belangrijke schakel, via welke de centrale regering de tenuitvoerlegging van het kabinetsprogram en het Politieke Manifest waarborgt.

Om kort te gaan, wij kunnen de conclusie trekken, dat de tenuitvoerlegging van het program van drie punten van het Kerdja-Kabinet in het afgelopen jaar in het geheel niet in overeenstemming is geweest met de verwachtingen van de bevolking. De economische omstandigheden van het land worden slechter, de politiek ten aanzien van de veiligheid en de anti-imperialistische buitenlandse politiek worden niet gevoerd op de wijze, waarop dit zou moeten gebeuren. In het afgelopen jaar is het bureaucratische kapitalisme onder kliekken, die de staatsbedrijven beheren, in omvang toegenomen, iets, dat een groot gevaar oplevert voor het politieke en economische leven van het Indonesische volk. Tot op zekere hoogte is het een feit geworden, dat de „veiligheidspolitiek" zich gaat richten op twee fronten. De onafhankelijke en actieve buitenlandse politiek is er meer een geworden van aanleunen tegen het imperialisme dan van bestrijding daarvan. Dit alles is niet in overeenstemming, ja ten zeerste in tegenspraak, met hetgeen president Sukarno wil en met de groei van de revolutionaire beweging van het Indonesische volk. Het is de verantwoordelijkheid van iedere revolutionair, een eind te maken aan deze wijze van tenuitvoerlegging van het kabinetsprogram van drie punten, het roer te wenden, teneinde de zaken in overeenstemming te brengen met het Politieke Manifest en met de ontwikkeling van de revolutionaire beweging van het Indonesische volk.

*

IN tegenstelling met enkele van de hem assisterende ministers, die hem niet van ganser harte helpen of die de tenuitvoerlegging van het kabinetsprogram van drie punten saboteren, zien wij, dat president Sukarno zich inspant om de weg te bereiden voor de tenuitvoerlegging van het program van zijn kabinet. Dit blijkt uit de houding van de president ten aanzien van de instelling van het Goting-Royong-parlement, waarbij hij al diegenen terzijde schuift, die hinderpalen vormen voor de vooruitstrevende ontwikkeling van het Indonesische volk. Er is waarlijk een groot verschil tussen president Sukarno en de hem assisterende ministers, die zich hebben onthouden van een veroordeling van de „Democratische Liga", ofschoon deze organisatie op 28 mei door president Sukarno tijdens zijn verblijf in Tokio werd veroordeeld.

President Sukarno is een vastberaden tegenstander van de „Democratische Liga", anders dan de minister van Voorlichting, Maladi, die zei, dat er geen principieel verschil is tussen de „liga" en de regering. Het door president Sukarno in deze kwestie ingenomen standpunt geeft aanleiding tot de hoop, dat de situatie niet voortdurend slechter zal worden, dat er wijzigingen zullen worden aangebracht in de politiek, als noodzakelijke voorwaarde voor wijzigingen in de economische en maatschappelijke aangelegenheden. Zonder een snelle wijziging in de gevoerde politiek zal het onmogelijk zijn, te voorkomen, dat de economische en politieke omstandigheden slechter worden, en zal de groei van het bureaucratische kapitalisme en het compradorendom nog sneller gaan. En wanneer dit gebeurt, zullen de door het volk en door president Sukarno gewenste veranderingen in de gevoerde politiek op ernstige belemmeringen stuiten, omdat, wanneer de economische macht van de compradoren-bourgeoisie en van het bureaucratische kapitalisme eenmaal is geconsolideerd, het waarlijk zeer moeilijk zal zijn, hen te verwijderen.

Hun meest doeltreffende wapen om zich op economisch terrein te consolideren is de Wet op de Noodtoestand, omdat zij langs deze weg de mensen monddood kunnen maken en de bevolking aan handen en voeten kunnen binden, waarbij deze wordt verhinderd hen tegen te spreken of actie te voeren. Ook onderdrukken zij de pers, met inbegrip van de bladen, die het Politieke Manifest ondersteunen, waardoor zij artikel 28 van de Grondwet van 1945 vertrappen. Zoals president Sukarno heeft uiteengezet, heeft de afkondiging van de noodtoestand geleid tot verstoringen in het democratische leven en heeft dit onrust onder de gewone mensen veroorzaakt. Om deze redenen is het vraagstuk van de opheffing van de noodtoestand het dringendste van alle problemen met betrekking tot een vooruitstrevende ontwikkeling in Indonesië.

*

HET zou een bron van trots voor het volk en de communisten van Indonesië zijn, wanneer de Indonesische regering opnieuw een belangrijke rol zou gaan spelen in de anti-imperialistische strijd in Azië. Doch dit is slechts mogelijk, wanneer de Indonesische regering zelf in economische, buitenlandse, culturele en andere aangelegenheden een consequente anti-imperialistische politiek voert. Wanneer zij dit zou doen, zou dit betekenen, dat de Indonesische regering de traditie van de revolutie van augustus 1945 en van de conferentie van Bandung zou voortzetten. En slechts een dergelijke regering zou van ganser harte de steun verkrijgen van de bevolking. Slechts wanneer zij dit zou doen, zou het mogelijk zijn te zeggen, dat Indonesië zich gelijk op beweegt met de zeer snelle ontwikkeling van de anti-imperialistische strijd over de gehele wereld, in het bijzonder in Azië, Afrika en Latijns-Amerika.

In de afgelopen paar maanden hebben in Azië belangrijke gebeurtenissen plaatsgevonden, die wijzen op een snelle ontwikkeling van en op belangrijke veranderingen in de beweging van de volken tegen het Amerikaanse imperialisme. Tegelijkertijd hebben andere belangrijke gebeurtenissen plaatsgevonden, zoals het stijgende aantal Afrikaanse landen, dat zijn onafhankelijkheid verkrijgt, en het overnemen op Cuba van Amerikaanse, Engelse en Nederlandse oliemaatschappijen.

Zuid-Korea, Turkije en Japan zijn al sedert lang strategische doelen van de Amerikaanse agressieve politiek. In deze landen waren de Amerikaanse imperialisten erin geslaagd, regeringen aan de macht te brengen, die absoluut niets anders waren dan marionettenregeringen, die alleen dank zij Amerikaanse dollars en wapens aan de macht kunnen blijven. Deze landen werden door de imperialisten als hun veiligste en betrouwbaarste bastions beschouwd.

Toch zijn de Syngman Rhee-fascisten er, hoe woest zij ook te keer gingen, niet in geslaagd de enorme woede en haat van het volk tegen te houden. Syngman Rhee, de „sterke" man, die de lof van Eisenhower verwierf, werd door een storm van volkswoede uit de macht verdreven en gedwongen, zijn functie op 26 april van dit jaar neer te leggen.

Ook in Turkije, waar de macht in handen was van Menderes, de waakhond van de Amerikaanse bases en van de Amerikaanse ondermijnende acties tegen Arabische landen als Libanon, Jordanië en Irak, verhief het volk zich in bitter verzet tegen het regiem. Ondanks de barbaarse manier, waarop Menderes de demonstranten neerschoot en ondanks het feit, dat hij de noodtoestand voor het gehele land afkondigde en alle demonstraties verbood, bleven de demonstraties zich ontwikkelen. Tenslotte werd op 27 mei j.l. Adnan Menderes

die gunsteling van de Amerikaanse imperialisten, gedwongen, zijn functie neer te leggen en werd hij gearresteerd.

*

ALs er één land is, waarop de Amerikaanse imperialisten al hun hoop hadden gesteld, als er één land is, waarin de reactionairen worden omgekocht met dollars en hulpverlening van alle soorten, als er één land is, waarin de binnenlandse reactionaire krachten een machtige basis en een kernpunt van Amerikaanse oorlogsplannen in het Azië van vandaag vormen, dan is dat land Japan met zijn Kisji-kliek. Maar als er aan de andere kant één land is dat de Amerikaanse imperialistische oorlogspolitiek intens haat, dan is dat land het huidige Japan. De acties van miljoenen Japanners, arbeiders, boeren, studenten, professoren, vrouwen, filmacteurs en -actrices, toneelspelers en toneelspeelsters, schrijvers, geestelijken, om kort te gaan, alle lagen van de maatschappij, hebben het vertrouwen en de solidariteit van de volken van de gehele wereld opgewekt met de strijd van het Japanse volk tegen het Amerikaanse imperialisme.

Deze massale volksacties, geleid door de Japanse arbeidersklasse, hebben de wereld ervan overtuigd, dat er een ander Japan is, dat democratisch en machtig is, het Japan van het volk, dat in de voorste rijen staat van de strijd tegen het Amerikaanse imperialisme, voor nationale onafhankelijkheid en vrede.

De tegen de Amerikanen gerichte strijd van het Japanse volk bereikte een schitterend hoogtepunt met het niet-doorgaan van het bezoek van Eisenhower aan Japan. Nimmer tevoren in de geschiedenis van het Amerikaanse imperialisme is een president zó tot mikpunt van spot gemaakt en nimmer tevoren is het prestige van de Amerikaanse imperialisten tot zulk een laag peil gedaald als bij Eisenhower het geval is. Er zijn in Japan Amerikaanse bezettingstroepen met een sterkte van 50.000 man, maar zij zijn er niet in geslaagd, hun president het land binnen te laten komen. Het feit, dat Eisenhower aan de deur van Japan klopte en dat men hem daar maar liet kloppen, is een enorme slag voor het internationale prestige van Amerika, in het bijzonder in de ogen van de bevolking van Azië.

Het Indonesische volk heeft sympathie voor en solidariteit met de heldhaftige strijd van het Japanse volk aan de dag gelegd. Honderden solidariteitsbetuigingen in de vorm van brieven en petities werden aan de Japanse ambassade in Djakarta gestuurd. Op 17 juni stroomden honderden mensen samen bij het ministerie van Buitenlandse Zaken en bij de Japanse ambassade om aan de regering-Kisji gerichte petities te overhandigen, waarin steun werd betuigd aan de rechtmatige eisen van het Japanse volk; dit toont, hoe diep hun bewustzijn geraakt was door de gerechtvaardigde uiting van verzet tegen de door de oorlogsmisdadiger Kisji genomen maatregelen.

Het Indonesische volk is het kabinet-Tojo, waarvan Kisji deel uitmaakte, nimmer vergeten en het zal dit kabinet nooit vergeten. Als zodanig was Kisji, tezamen met genoemd kabinet, verantwoordelijk voor de dood van vier miljoen Indonesiërs (gedurende de Tweede Wereldoorlog) door de hand van het Japanse militarisme. Historisch gezien is dit niet lang geleden, als het ware gisteren. Wanneer dan ook de bevolking van de hoofdstad handelde zoals zij handelde, is dit niet alleen maar gebaseerd op gevoelens van solidariteit met het Japanse volk, maar dient dit tevens ter voorkoming van de herhaling van een leven van onderdrukking, ter voorkoming van de mogelijkheid van een

nieuwe agressie van Japan. Deze mogelijkheid bestaat wel degelijk, wanneer men in aanmerking neemt de naïviteit van die groepen in Indonesië, die een tussenpositie tussen links en rechts innemen en die denken, dat Japan „thans niet langer gevaarlijk is", en wanneer men tevens in aanmerking neemt de politiek van welwillendheid jegens de monopoliekapitalisten, die door sommige Indonesiërs thans ten aanzien van Japan wordt gevoerd. De Indonesiërs willen niet meer tot romusha's worden gemaakt, zij willen niet, dat hun broeders en zusters tevergeefs sterven en dat hun stoffelijke overschotten op onbekende plaatsen worden begraven, zij willen geen zakkenlinnen dragen, slakken eten en in een positie komen, waarin zij hun mond niet mogen opendoen en hun mening niet mogen zeggen.

*

DE internationale toestand is waarlijk zeer gunstig voor de democratische en vredelievende krachten. Nog nooit is de Amerikaanse oorlogspolitiek zo geïsoleerd geweest en is zij zo snel naar haar bankroet gegaan als thans het geval is.

In de huidige internationale toestand, in het bijzonder in Azië, en in de huidige binnenlandse toestand, die alle gunstig zijn voor de democratische krachten, moet het Indonesische volk zijn inspanningen niet verminderen en zijn waakzaamheid ten aanzien van de thans door de Indonesische minister van Buitenlandse Zaken gevoerde politiek niet laten verslappen.

De fundamentele beginselen van de buitenlandse politiek van de Republiek Indonesië zijn reeds duidelijk geformuleerd, onder andere en in de eerste plaats in de openingsrede van president Sukarno op de conferentie van Bandung, vijf jaar geleden, en in de redevoeringen, die hij heeft gehouden tijdens zijn drie reizen bij het bezoek aan diverse landen in Oost en West President Sukarno heeft herhaaldelijk verklaard, dat de onafhankelijke en actieve buitenlandse politiek, die door Indonesië wordt voorgestaan, anti-kolonialistisch, anti-imperialistisch en vredelievend is.

In de boven omschreven internationale toestand zijn er in Indonesië enkele politieke kringen aan de macht, die denken, dat wij een - wat zij noemen neutraal en onafhankelijk standpunt kunnen innemen, waarin wij goed- noch afkeuring uitspreken aan het adres van Amerika, noch aan dat van de Sowjet-Unie, met betrekking tot de grote wereldproblemen, zoals het torpederen van de Topconferentie door de Amerikanen. In een situatie, waarin de feiten algemeen bekend zijn, feiten die met voldoende overtuigingskracht de misdadige maatregelen en plannen van de Verenigde Staten aan de kaak stellen, en die Amerika voor het wereldgerecht als de schuldige aanwijzen, beschermt een dergelijke houding in feite degenen, die veroordeeld moeten worden, d.w.z. de Amerikaanse imperialisten.

Dit is een halfslachtige en negatieve politiek, die de wereldbeweging voor vrede en democratie niet vooruitbrengt. Een dergelijke houding is niet constructief en zij is zelfs schadelijk voor de anti-imperialistische strijd van het Indonesische volk zelf.

*

DE internationale situatie, in het bijzonder in Azië en Afrika, toont aan, dat zich een kwalitatieve verandering heeft voorgedaan in de strijd tegen

het imperialisme, het stelsel waarvan de Verenigde Staten de grote drijfkracht zijn. De internationale gebeurtenissen — of deze nu in Europa, Latijns-Amerika, Afrika of Azië plaatsvinden — laten zien, dat de wereld van de onafhankelijkheid, de wereld van de democratie, de wereld van de vrede thans staat tegenover het probleem van het Amerikaanse imperialisme als de gemeenschappelijke vijand, als de meest misdadige vijand van alle, van de volkeren in de gehele wereld.

Het Amerikaanse imperialisme is de hinderpaal, die elke vooruitgang in de weg staat, het veroorzaakt overal moeilijkheden en wanorde. Overal wordt het Amerikaanse imperialisme veroordeeld en gehaat. Daarom is de buitenlandse politiek, die Indonesië thans voert, een politiek die in feite niet principieel verschilt van de reactionaire politiek van Sjahrir en van Hatta, absoluut ongeschikt om het hoofd te bieden aan de thans plaats vindende ontwikkelingen in de internationale situatie. Een dergelijke buitenlandse politiek wordt door het volk veroordeeld, omdat deze de positie van de Republiek Indonesië niet zal beschermen of versterken.

De Amerikaanse imperialisten wachten niet lijdzaam af, maar grijpen iedere mogelijkheid aan om hun agressieve plannen te handhaven en te ontwikkelen met het doel, de wereld in een nieuwe oorlog te storten. De nationale waakzaamheid moet verder worden verhoogd en er dienen krachtiger maatregelen te worden genomen voor het vernietigen van de contra-revolutionairen, voor het bestrijden van het Amerikaanse imperialisme en voor het volledig opruimen van de overblijfselen van het kolonialisme.

Het Indonesische volk dient de eis te stellen, dat de Indonesische regering consequent een onafhankelijke en actieve buitenlandse politiek gaat voeren, en zo haar optreden terugbrengt in het spoor van een politiek, die waarachtig anti-imperialistisch, anti-koloniaal en voor de vrede is.

*

BIJ onze beoordeling van de uitvoering van het program van drie punten van het Kerdja-Kabinet hebben wij ons duidelijk uitgesproken, zonder er om heen te draaien. Dat hebben we slechts gedaan, omdat wij graag zouden zien, dat de regering haar program van drie punten werkelijk uitvoert.

Het is mogelijk, dat enkele van onze categorische uitspraken door de vijanden van de Republiek, de „Democratische Liga", waarvan de kern gevormd wordt door de Masjumi, de PSI en IPKI, door subversieve elementen zullen worden gebruikt om president Sukarno en het Politieke Manifest aan te vallen. Wanneer dit gebeurt, behoeven wij niet bevreesd te zijn, omdat het volk zich reeds voldoende bewust is van de laagheid van de contra-revolutionairen terwijl we zeer vele middelen hebben om aan te tonen, dat de thans op diverse gebieden van het leven heersende chaos in de allereerste plaats het gevolg is van hun eigen daden.

Zolang de eerlijke mensen in het Kerdja-Kabinet oprecht streven naar tenuitvoerlegging van het program van drie punten, zullen de PKI en het volk als één man achter hen staan bij de tenuitvoerlegging van dit program, dat enthousiast door het volk werd verwelkomd, toen het een jaar geleden door de president openbaar werd gemaakt. Slechts wanneer we de zwakheden in de tenuitvoerlegging van het regeringsprogram kunnen zien, en wanneer we daarna ernstig trachten, het op de juiste wijze uit te voeren, betekent dit, dat wij een krachtige slag toebrengen aan de imperialisten en de contra-revolutionairen.

De bevolking heeft reeds genoeg ervaren en geleden om tot de slotsom te komen, dat een program en een politiek, die vooruitstrevend en links zijn, slechts kunnen worden uitgevoerd door vooruitstrevende of linkse personen, en dat reactionaire personen optreden als de saboteurs daarvan. Thans is de tijd gekomen om de daden in overeenstemming te brengen met de woorden, de revolutionaire daden met de revolutionaire woorden.

De PKI hoopt thans, dat het Indonesische volk uitdrukking zal geven aan zijn gedachten en gevoelens ten aanzien van de tenuitvoerlegging van het program van het Kerdja-Kabinet gedurende het afgelopen jaar.

De PKI heeft haar kritiek naar voren gebracht, na deze zorgvuldig te hebben overdacht; de PKI heeft in duidelijke termen gezegd, dat enkele van de medewerkers van de president dienen te worden gecorrigeerd of vervangen, dat er enkele wijzigingen dienen te worden aangebracht in het kabinet en in het staatsapparaat.

Het ligt voor de hand, dat het volk thans krachtiger dan ooit uitdrukking geeft aan de hoop dat president Sukarno handelend zal optreden, dat hij die ministers en andere functionarissen zal vervangen, die niet competent zijn en het kabinetsprogram van drie punten niet oprecht ten uitvoer leggen.

Leve het program van drie punten van het Kerdja-Kabinet en leve het Politieke Manifest van de Republiek Indonesië.

Djakarta, 8 juli 1960.

CRITISCHE NOTITIES:

Een misplaatste nota?

Eind juli heeft de regering van de Poolse Volksrepubliek aan Den Haag en aan twaalf andere hoofdsteden een nota gezonden, waarin zij de betrokken regeringen vraagt, hun mening kenbaar te maken ten aanzien van de Westduitse eisen inzake Pools grondgebied.

Aanleiding tot deze nota was een redevoering van Adenauer, op 10 juli te Düsseldorf gehouden. Adenauer sprak daar op een „Dag voor Oostpruisen" en hij verzekerde de verdreven grootgrondbezitters, dat zij hun bezittingen terug zouden krijgen, „wanneer wij trouw en sterk aan de zijde van onze geallieerde bondgenoten blijven staan".

De Poolse regering vraagt, of deze uitspraak met voorkennis en goedkeuring van de Nederlandse regering is afgelegd en zij informeert of er enige Nederlandse verplichting in NAVO-verband bestaat om de Westduitse territoriale eisen tegenover Polen te steunen.

Volgens dagbladberichten heeft de regering-De Quay onmiddellijk daarop niet-officieel laten weten, dat zij geen voorkennis droeg van Adenauers verklaring, dat er geen afspraken van Bonn over de Westduitse aanspraken bestaan, en dat Nederland „geen enkele bemoeienis kan hebben" met deze gebieden daar zij „geen NAVO-grond" zijn.

Dat laatste is juist. Maar het is geen antwoord op de vragen.

De zaak is immers, dat Adenauer aanspraken maakt op deze gebieden, dat hij zich daarbij uitdrukkelijk beroepen heeft op de steun van zijn bondgenoten, waartoe in de eerste en voornaamste plaats Amerika behoort, maar ook Nederland. En de vraag is verder, hoe het met de verplichtingen van Nederland staat, die in NAVO-verband ontstaan, indien Adenauer tot avonturen zou overgaan.

Tenslotte wordt gevraagd wat de mening van de Nederlandse regering ten aanzien van de revanchistische verlangens van Bonn is.

Volgens de krantenberichten is de hele nota misplaatst.

Blijkbaar bestaat er geen revanchisme in West-Duitsland. Hier volgt echter een lijstje revanchistische demonstraties, ontleend aan „Polish Facts and Figures" van eind juli.

— Leden van de „Brandenburg Landsmannschaft" ontmoetten elkaar in West-Berlijn en het Bondsdag-lid Krueger riep hen op om te vechten voor de „Duitse gebieden".

— Voormalige inwoners van Wroclaw (Breslau) ontmoetten elkaar in Keulen, waar zij werden toegesproken door de voorzitter van het „Silesische Landsmannschaft", dr. Hupka. Hij riep op tot verzet „tegen elke vorm van overeenstemming met Polen" en noemde diegenen verraders, die de Oder-Neisse-grens willen erkennen.

— Deze bijeenkomst werd door de Adenauer-regering gefinancierd. Adenauer en zijn minister voor „All-Deutsche" aangelegenheden, Lemmer, stuurden felicitatie-telegrammen. Telegrammen van dezelfde inhoud werden ook verstuurd door . . . Ollenhauer van de SPD en Brandt, burgemeester van West-Berlijn!

Daar kwam dan de demonstratie in Düsseldorf bij, waar Adenauer persoonlijk het woord gevoerd heeft.

Mitsgaders zijn vroegere verklaringen, bv. over de verderfelijke gewoonte om over „hereniging" van Duitsland te spreken, terwijl het toch om „bevrijding" van „Midden-Duitsland" gaat. Dit begrip is een bijzonder fijne trek in de Bonn-propaganda. Het duidt aan, dat achter de DDR nog meer Duitse gebieden liggen die bevrijd moeten worden.

Verder weet iedereen, dat hij de Paus van Rome verzekerd heeft, dat West-

Duitsland een „missie" in het Oosten heeft en dat zijn ministers Lemmer en Seebohm om de andere dag hetzij Bohemen van de Tsjechoslowaken of Poznan van de Polen opeisen.

Om al deze redenen is het van het grootste gewicht, dat de bondgenoten van Adenauer tot kleur-bekennen worden gedwongen.

In de eerste plaats natuurlijk Amerika. Want Amerika is niet alleen de gangmaker van de herbewapening van West-Duitsland, maar West-Duitsland is ook de voornaamste Amerikaanse basis in West-Europa.

Volgens een overzicht van de Sowjetauteur V. Nagrebetsky in „Wereldeconomie en Internationale Betrekkingen" bevindt het grootste centrum van de Amerikaanse luchtmacht zich in Wiesbaden. Dit is het hoofdkwartier, van waaruit alle tactische luchtmachteenheden en eenheden voor geleide projectielen van de Amerikanen geleid worden .

Het grootste aantal overzeese landstrijdkrachten bevindt zich eveneens in West-Duitsland. De Amerikaanse troepen in West-Duitsland oefenen geregeld met atoom-wapens. (In de afgelopen winter namen 60.000 Amerikaanse soldaten tezamen met delen van de Wehrmacht aan dergelijke manoeuvres in Beieren deel. Kort na de mislukte topconferentie vond in München een militaire parade van 16.000 Amerikaanse en Westduitse troepen plaats, gesteund door 800 tanks, raketten en vliegtuigen).

De Amerikanen hebben in NAVO-verband een speciale voorkeur voor Westduitse officieren, uiteraard allemaal voormalige leden van Hitler's Rijksweer. 150 Westduitse generaals, admiraals en andere opper-officieren bezetten sleutelposten in het NAVO-opperbevel, waaronder Speidel, opperbevelhebber van de landstrijdkrachten in Centraal-Europa, Förtsch, plaatsvervangend bevelhebber in Europa „voor militaire politiek en plannen", Klasing, plaatsvervangend chef voor de NAVO-verbindingstroepen, enz. enz. In totaal zouden volgens Britse bronnen 1150 West-Duitsers in de NAVO-staf te Parijs tewerk gesteld zijn.

Daarbij komen de plannen tot het uitrusten van de Bundeswehr met Polaris-raketten en andere geleide projectielen.

Waartoe dient deze Amerikaanse voorkeur voor de Westduitse militairen anders, dan om steun te verlenen aan de verklaringen die Adenauer in Düsseldorf en elders heeft afgelegd?

Deze hele situatie — nl. dat het Westduitse leger de ruggegraat van het NAVO-apparaat in Europa is en dat Amerika zijn voornaamste overzeese militaire strijdkrachten daar geconcentreerd heeft — onderstreept alleen de grote actualiteit van de Poolse nota.

En wat ons betreft, wij achten een duidelijk en niet voor tweeërlei uitleg vatbaar antwoord van de Nederlandse regering dringender dan ooit nodig.

ZELFSTUDIE

Vorig jaar is in de Sowjet-Unie verschenen een nieuw leerboek over de grondslagen van het marxisme-leninisme.

Dit boek zal in verschillende deeltjes eveneens in de Nederlandse taal verschijnen.

Het eerste deel: „De Communisten en hun partij" komt dezer dagen van de pers en zal bij boekhandel Pegasus verkrijgbaar zijn. Het bestuderen van dit werkje is van uitermate groot belang voor iedere communist.

Teneinde enige richting te geven aan de zelfstudie volgt hierbij een samenvatting van het onderwerp, waarin een aantal hoofdpunten aangegeven zijn, alsmede een minimum- en maximumopgave aan naslagmateriaal.

Deze syllabus behandelt uitsluitend het eerste deel van het boekje. Over het tweede deel, „de partij", wordt in het oktobernummer van P en C een syllabus gepubliceerd.

Samenvatting van het eerste hoofdstuk van „De communisten en hun Partij"

(de historische taak van de arbeidersklasse)

I

In de kapitalistische maatschappij zijn de productiemiddelen in handen van particulieren. Terwijl de productie maatschappelijk is, is de toeëigening van de opbrengst ervan privè. De ene klasse eigent zich de arbeid van de andere klasse toe. Het stelsel berust dus op uitbuiting van de ene mens door de andere.

De belangrijkste direct tegenover elkaar staande klassen, wier belangen dagelijks botsen, zijn de arbeidersklasse (de groep van mensen die verplicht is zijn arbeidskracht te verkopen) en de bourgeoisie (de groep van mensen die in het bezit zijn van de productiemiddelen). De klassenstrijd is een onvermijdelijk proces van de kapitalistische maatschappij en de beweegkracht van zijn ontwikkeling.

De wetmatige ontwikkeling van het kapitalistische stelsel gaat in de richting van het socialisme, waarbij de productiemiddelen eigendom zijn van het gehele volk. De bourgeoisie verzet zich hiertegen met alle kracht en middelen.

Door haar plaats in het productieproces, haar toenemende getalsterkte en gevoel voor organisatie, haar discipline en strijdvaardigheid, haar vermogen snel het politiek bewustzijn te ontwikkelen, is de arbeidersklasse de leidende sociale kracht die de macht van de bourgeoisie kan breken, het kapitalistische stelsel ten val kan bren-

gen, het socialisme zal vestigen en opbouwen. Zij wordt van onderdrukte tot heersende klasse.

Door de opheffing van de particuliere eigendom van de productiemiddelen maakt de arbeidersklasse een einde aan de uitbuiting van de ene mens door de andere, zoals deze sinds het slaventijdperk heeft bestaan. Zij bevrijdt daardoor niet alleen zichzelf maar de gehele mensheid. Zij maakt een einde aan de klassenmaatschappij.

II

In de strijd tegen de uitbuiting van de bourgeoisie sluiten de arbeiders zich aaneen. Door middel van de vakbonden strijden zij voor hun directe belangen.

De strijd voor de afschaffing van de uitbuiting, voor de vestiging van het socialisme maakt de vorming van politieke partijen van de arbeidersklasse noodzakelijk.

De arbeiders moeten zich tot bewuste klasse organiseren en alle politieke en ideologische hinderpalen die hun strijd belemmeren, overwinnen.

Absolute voorwaarde voor een succesvolle strijd is de internationale samenwerking en aaneengeslotenheid van de arbeidersklasse.

Alleen die partij, die uitgaat van de ontwikkelingswetten van de maatschappij, die de arbeidersklasse bewust maakt van haar historische taak, die in zich verenigt de jarenlange ervaringen van de arbeiders in de strijd tegen de bourgeoisie, die het proletarisch internationalisme in haar vanen voert, is in staat leiding te geven aan de strijd van de arbeidersklasse voor het socialisme.

Dit zijn de partijen van het nieuwe type, de marxistisch-leninistische partijen.

III

De arbeidersklasse is niet de enige bevolkingsgroep die te lijden heeft van het kapitalisme.

Andere groepen, zoals kleine handelaren, winkeliers, boeren, tuinders, gaan eveneens gebukt onder de druk van het grote kapitaal. Terwijl echter de arbeidersklasse in omvang en kracht toeneemt gaan de andere klassen aan de toenemende concentratie van kapitaal te gronde.

.....

Alleen de arbeidersklasse is een revolutionaire klasse. Dat wil echter niet zeggen, dat de andere groepen van het werkende volk als één reactionaire massa mogen worden beschouwd.

In de huidige ontwikkeling van het kapitalisme, het staatsmonopolisme, moet de arbeidersklasse alle niet-monopolistische lagen van de bevolking helpen en leiden in de strijd voor beperking van de macht der grote monopolies, voor democratie, nationale onafhankelijkheid en vrede.

IV

De ontwikkeling van de maatschappij veroorzaakt niet alleen veranderingen binnen de bourgeoisie maar ook binnen de arbeidersklasse.

In haar totaliteit neemt de arbeidersklasse toe.

De toevloed heeft voornamelijk plaats uit de traditionele middengroepen, zoals boeren en de kleine handelaars.[1])

Het industrieproletariaat, de kern en ruggegraat van de arbeidersklasse neemt toe.

Er is een veel groter aantal salaristrekkers, vooral door uitbreiding van het staatsapparaat en de dienstverlenende takken van nijverheid. (als gevolg van het toenemende parasitaire karakter van het kapitaal).

Er ontstaat geen nieuwe „middenklasse", als een onafhankelijke sociale en politieke kracht. Integendeel, het bezit van de productiemiddelen concentreert zich steeds meer in handen van enkelingen.[2])

V

De macht van de arbeidersklasse is enorm toegenomen. Op een vierde deel van de aardbol wordt onder haar leiding de klassenloze maatschappij opgebouwd. Wetenschap en cultuur zijn onder haar leiding tot geweldige hoogte gestegen.

De aanwezigheid alleen al van het socialistische stelsel, dat meer dan 1 miljard mensen omvat vergemakkelijkt de strijd van de arbeiders en van alle onderdrukte werkers in de kapitalistische landen.

De Sowjet-Unie en de andere socialistische landen zijn de betrouwbare hulp en steun voor alle volkeren die voor vrede en onafhankelijkheid strijden.

Binnen het imperialistische deel van de wereld zijn de organisaties van de arbeiders een geweldige macht. Het eensgezinde optreden neemt toe.

De wereldomvattende taak van de arbeidersklasse is op dit moment het verhinderen en onmogelijk maken van de door de imperialisten voorbereide atoomoorlog.

De zegevierende opmars van het socialisme, de aftakeling van het kapitalistische stelsel, toont de juistheid aan van de marxistisch-leninistische theorie over de ontwikkeling van de maatschappij en over de historische rol van de arbeidersklasse.

Tevens bewijst het de onmisbaarheid van de marxistisch-leninistische partijen.

STUDIEMATERIAAL:

Het Communistisch Manifest: Hfdst. I (Bourgeois en proletariers).

Leerboek v. d. arbeidersbeweging 1e aflevering: Blz. 23 en 24. (klassenstrijd, organisatie en bewustwording).

Marx-Engels-Marxisme: blz. 103-106. Lenin over de rol v. d. arbeidersklasse.

---

[1]) In 1847 werkte ca. 43 pct van de Nederlandse beroepsbevolking in de landbouw en 29,7 pct in de industrie. In 1947 waren deze cijfers 19,6 in de landbouw en 36,9 pct in de industrie. Op dit moment werkt ongeveer 12 pct in de landbouw en 45 pct in de industrie.

[2]) In 1930 bedroeg het aantal middenstandsvestigingen 48 per 1000 inwoners. Op dit moment 32 à 33. Het aantal bedrijfshoofden bedroeg in 1930 24 pct van de beroepsbevolking. In 1950 was dit al tot 13 pct teruggelopen.

Marx-Engels-Marxisme: blz. 502-508 (artikel van Lenin „Het grote initiatief).

Politiek en Cultuur: juni 1959 blz. 281. Artikel over het vraagstuk van de klassen.

Vrede en Socialisme: Nr. 5 van 1960. blz. 65. Commentaar n.a.v. een discussie over de veranderingen die plaatshebben in de structuur van de arbeidersklasse.

Het kapitalisme van de 20e eeuw: (Varga) blz. 26-30.

Congresboek 1958: blz. 120-121. (Uit het verslag van het partijbestuur der CPN aan zijn leden.

Eventueel verder:

Politiek en Cultuur: Nr. 2 van 1958 blz. 85-88. Actuele vraagstukken. (bondgenootschap arbeidersklasse).

Politiek en Cultuur: Nr. 6 van 1958 blz. 272. Artikel over de z.g.n. nieuwe klasse.

Politiek en Cultuur: Nr. 7-8 van 1959. Artikel over concentratie. blz. 307.

In Marx-Engels-Marxisme vinden we achterin een index, waarin verder nog wordt verwezen naar verschillende artikelen en uitspraken, die betrekking hebben op de rol van de arbeidersklasse.

N. L.

Verklaring van twaalf communistische partijen
Strijd voor de vrede voornaamste taak

Vertegenwoordigers van de communistische en arbeiderspartijen van de socialistische landen die het Derde Congres van de Roemeense Arbeiderspartij bijwoonden, besloten gebruik te maken van hun verblijf in Boekarest voor een gedachtenwisseling over actuele vraagstukken met betrekking tot de huidige internationale toestand en de gevolgtrekkingen voor de broederlijk verbonden partijen daaruit.

De deelnemers aan de bijeenkomst stelden eensgezind vast, dat alle internationale gebeurtenissen en de ontwikkeling van de landen van het socialistische wereldstelsel opnieuw de juistheid bevestigen van de marxistisch-leninistische stellingen van de Verklaring en de Vredesoproep, aangenomen door de communistische en arbeiderspartijen in Moskou in november 1957.

De deelnemers aan de bijeenkomst betuigen opnieuw hun trouw aan de beginselen, neergelegd in de Verklaring en de Vredesoproep, die een handvest zijn van de hedendaagse communistische en arbeidersbeweging, een program van haar strijd voor vrede, democratie en socialisme.

De vertegenwoordigers van de communistische en arbeiderspartijen van de socialistische landen zijn van mening dat alle gevolgtrekkingen in de Verklaring en de Vredesoproep — over vreedzame coëxistentie tussen landen met verschillende maatschappelijke stelsels, over de mogelijkheid van het voorkomen van oorlogen in het huidige tijdperk, over de noodzaak van waakzaamheid van de volkeren met het oog op het oorlogsgevaar, aangezien het bestaan van het imperialisme de grondslag blijft voor agressieve oorlogen — ook in de huidige situatie volledig van toepassing zijn.

„De communistische partijen", zegt de Verklaring nadrukkelijk, „beschouwen de strijd voor de vrede als hun belangrijkste taak. Tezamen met alle vredelievende krachten zullen zij alles doen wat in hun vermogen ligt om oorlog te voorkomen".

De Verklaring trekt ook een belangrijke conclusie over de vormen van de overgang van landen van het kapitalisme naar het socialisme. „Onder de huidige omstandigheden heeft de arbeidersklasse met haar voorhoede aan het hoofd, de mogelijkheid . . . het verzet der reactionaire krachten te breken en de noodzakelijke voorwaarden voor de vreedzame verwezenlijking van de socialistische revolutie te scheppen".

Tegelijkertijd is het eveneens noodzakelijk uit te gaan van de mogelijkheid dat de arbeidersklasse een overwinning voor de socialistische revolutie bereikt met niet vreedzame middelen.

De deelnemers aan de bijeenkomst stellen met grote voldoening de enorme successen vast, die door alle landen van het socialistische stelsel zijn behaald bij de vooruitgang van hun economie en cultuur, bij de consolidatie van het maatschappelijke en staatkundige stelsel, bij de verdere ontwikkeling van de socialistische democratie.

Het grote gemenebest van socialistische naties neemt voortdurend toe in kracht en omvang. Het socialistische kamp is in volle opbloei. Het oefent een enorme en steeds toenemende invloed uit op de gehele vooruitgang van de mensheid.

De successen van de Sowjet-Unie en de volksdemocratische landen inspireren de arbeidersklasse en het werkende volk van de kapitalistische landen in hun strijd tegen de aanval op hun levensbelangen door de uitbuiters, in de strijd voor vrede en socialisme.

De deelnemers aan de conferentie verklaren dat de communistische en arbeiderspartijen zullen voortgaan de aaneengeslotenheid van de landen van het socialistische wereldstelsel te versterken en dat zij de eenheid in de strijd voor de vrede en de veiligheid van alle volken, voor de triomf van de grote zaak van het marxisme-leninisme zullen behoeden als hun oogappel.

Boekarest, 24 juni 1960.

De partijbesturen van de
Albanese Partij van de Arbeid,
Bulgaarse Communistische Partij,
Hongaarse Socialistische Arbeiderspartij,
Werkerspartij van Viet-Nam,
Socialistische Eenheidspartij van Duitsland,
Chinese Communistische Partij,
Werkerspartij van Korea,
Mongoolse Revolutionaire Volkspartij,
Poolse Verenigde Arbeiderspartij,
Roemeense Arbeiderspartij,
Communistische Partij van de Sowjet-Unie, en de
Communistische Partij van Tsjechoslowakije.

(Waarheid, 28 juni 1960).

Mededeling van het Dagelijks Bestuur van de CPN inzake enkele nationale vraagstukken

Het Dagelijks Bestuur van de CPN heeft in zijn zitting van 1 augustus jl. kennis genomen van een verslag over het in juni jl. gehouden congres van de Roemeense Arbeiderspartij.

Na afloop van dit congres hadden gasten uit socialistische landen, waaronder de kameraden Chroestsjow, Ulbricht, Novotny, Pen Sen en gasten uit kapitalistische landen een samenkomst waar over actuele vraagstukken van gedachten werd gewisseld o.a. in verband met de mislukking van de topconferentie te Parijs.

Na afloop van de gedachtenwisseling werd een communiqué gepubliceerd. De volledige tekst daarvan is in De Waarheid van 28 juni verschenen.

Namens de CPN heeft de Nederlandse gast op dit congres, kd P. Bakker, zijn instemming hiermee betuigd. Het Dagelijks Bestuur verklaart zich accoord met de inhoud van dit communiqué.

Het Dagelijks Bestuur heeft eveneens de Verklaring van 6 juli van het partijbestuur van de Communistische Partij van Indonesië bestudeerd.

De CPN betuigt naar aanleiding hiervan opnieuw haar broederlijke solidariteit met de Indonesische communisten die aan het hoofd staan van de strijd van hun gehele volk voor vrede, vrijheid en leniging van de stoffelijke noden van de Indonesische werkers.

Het Dagelijks Bestuur roept op tot versterkte actie tegen de uitzending van dienstplichtigen en de gehele agressieve, militaire activiteit in Nieuw-Guinea, voor onmiddellijke terugroeping van de „Karel Doorman" en van de reeds overzee gestuurde militairen en stopzetting van nieuwe transporten.

(Waarheid, 2 aug. '60).

Open brief aan de Partij van de Arbeid en haar aanhangers

De wereld doorleeft thans een woelige tijd.

Met ongekende felheid woedt de bewapeningswedloop voort. De commissie van de Verenigde Naties te Genève, die een ontwapeningsovereenkomst zou voorbereiden, is zonder resultaat uiteen gegaan. De Parijse topconferentie, waarvan de volkeren een stap naar ontspanning verwacht hadden, is mislukt.

Voor U, leden en aanhangers van de PvdA en voor ieder wie het eigen lot en de toekomst van ons land ter harte gaat, wordt het vraagstuk van oorlog en vrede in dit atoomtijdperk met de grootste klem gesteld.

Welke weg wijst de PvdA in deze tijd?

Op haar laatste congres werd door Geert Ruygers aangekondigd, dat zij haar buitenlandse politiek opnieuw in studie ging nemen. Zó kunnen wij niet langer doorgaan, was ongeveer de inhoud van zijn rede; door hun huidige standpunt inzake vrede en coëxistentie lijkt het alsof de PvdA-ers „supporters zijn van oorlog en géén existentie".

Het congres koos een commissie, die een rapport zal uitbrengen aan het volgende congres, in het voorjaar van 1961.

Intussen heeft de regering-De Quay haar plannen tot opvoering van de bewapening in juni j.l. aan de Tweede Kamer medegedeeld. De woordvoerders van de PvdA, J. de Kadt, Wierda en Kranenburg, critiseerden deze plannen op onderdelen, doch keurden ze *in beginsel en in hoofdzaken goed.* Fedde Schurer en andere pacifistische leden van de Kamerfractie van de PvdA waren niet te horen of te zien tijdens dit defensiedebat. Terwijl zij vroeger nog een schuchter geluid tegen atoomwapens lieten horen, bleef dit thans geheel achterwege, *terwijl nu juist de atoombewapening onmiddellijk voor de deur staat.*

Hieruit bleek de waardeloosheid van het optreden van onze pacifisten; doordat zij vóór alles anti-communistisch zijn, houden zij in werkelijkheid de krachten verdeeld wier gemeenschappelijk optreden vereist is om de militaristische houwdegens terug te dringen. Zo dienen zij slechts als vijgeblad om de naaktheid van de oorlogspolitiek van de PvdA-leiding te bedekken.

Wat beogen de militaire plannen van de regering-De Quay, die in feite door de NAVO zijn voorgeschreven?

Zij beogen de invoering van atoom- en raketwapens bij alle Nederlandse strijdkrachten en de vervanging van de bestaande vliegtuigen door Starfighters — atoombommenwerpers — van Westduits fabrikaat. De Nederlandse land- en luchtmacht zal in zogenaamde NAVO-formaties „geïntegreerd" worden. Daar deze overwegend uit eenheden van de Westduitse Wehrmacht zullen bestaan en door voormalige Hitler-generaals als Speidel, worden gecommandeerd, komt dit neer op de inlijving van de kern van de Nederlandse strijdkrachten bij de Westduitse Wehrmacht, die door deze „integratie" tevens op verkapte wijze met atoomwapens wordt uitgerust.

De door het kabinet-De Quay aangekondigde verhoging van de militaire uitgaven met twee à driehonderd miljoen, tot een jaarlijkse uitgave van tegen de twee duizend miljoen gulden, werd door de PvdA aanvaard met de verklaring van J. de Kadt, dat voor hem de militaire uitgaven vóór belastingverlaging gaan!

WAAR MOET DAT HEEN?

De door de PvdA tot dusver gevolgde Amerikaanse koers kan inderdaad tot niets anders leiden dan tot „oorlog en geen existentie", althans voor Nederland. En dit alles wordt dan goedgepraat met de bewering, dat de atoombewapening

„zuiver defensief" zou zijn en alleen maar ten doel zou hebben de „communistische staten door een machtsevenwicht van agressie af te schrikken", zoals dat heet.

Het publiek moet dus denken, dat de NAVO de atoomwapens niet zal gebruiken. Maar deze voorstelling van zaken is door en door leugenachtig en onwerkelijk.

De „afschrikkingstheorie" houdt juist *feitelijk* in, dat men de atoomwapens *wel degelijk* wil gebruiken. *Daarom* krijgt West-Duitsland Polaris-atoomraketten.

Daarom zijn permanent NAVO-vliegtuigen met atoomwapens in de lucht.

Gebruik van atoomwapens, dat betekent een wereldoorlog, waarbij miljoenen mensen al in de eerste uren sterven moeten en nog meer miljoenen geslachtenlang op vreselijke wijze door de straling moeten lijden.

Durven de PvdA en haar aanhangers dit aan?

Durven zij daarvoor de verantwoordelijkheid op zich te nemen en die in handen te leggen van een Nixon, een Kennedy, een Speidel, of zelfs maar een De Quay?

En met welk vooruitzicht?

Op het congres van de PvdA in november 1959 scheen G. Ruygers iets van de werkelijke machtsverhoudingen begrepen te hebben, toen hij zei: „De enorme concentratie van macht heeft voor een land als de Verenigde Staten niet alleen de grootste veiligheid geschapen, maar ook de grootste kwetsbaarheid. Vanuit een willekeurig punt in Rusland is het gemakkelijker New York of Washington te raken dan de maan".

Intussen zijn het Amerikaanse legervliegtuig U2 en later een ander type vliegtuig, die op zulk een hoogte vlogen dat zij onbereikbaar gewaand werden, door de moderne luchtafweer van de Sowjet-Unie neergeschoten.

Terwijl de Verenigde Staten door de perfectionering van de intercontinentale Sowjet-raketten nog kwetsbaarder zijn geworden, blijkt de Sowjet-Unie over een afdoende verdediging te beschikken. Waar blijft dan het „machtsevenwicht" en wie heeft er eigenlijk het meest reden om te „schrikken"?

Het is de plicht van alle Nederlanders om zich onder deze omstandigheden op een nieuwe Nederlandse buitenlandse politiek te bezinnen.

Wat zullen de leiders van de PvdA op dit gebied hebben voor te stellen?

Zullen zij hun oude politiek alleen maar een nieuw kleedje aantrekken, wat meer vredelievende woorden spreken, doch intussen de oorlogskoers van de NAVO gehoorzaam blijven uitvoeren? De socialistische arbeiders en werkers, die de PvdA volgen, kunnen daar geen genoegen mee nemen.

Nóg is de atoombewapening van de Nederlandse strijdkrachten geen feit geworden.

Daarom is het eerst noodzakelijke om deze te verhinderen vóór het te laat is.

Daartoe stellen wij voor

— het atoomvrij houden van de Nederlandse strijdkrachten
— geen inlijving in de Westduitse Wehrmacht
— opheffing van de Amerikaanse luchtbasis te Soesterberg
— geen opslag van Westduitse atoomwapens in ons land
— verkorting van de diensttijd en verlaging van de militaire uitgaven.

Van de zijde van de PvdA-leiding is onze Communistische Partij, wanneer zij zich tegen de bewapeningswedloop keerde, steeds verweten dát wij niets anders op het oog zouden hebben dan de verzwakking van de Westerse macht ten gunste van de Sowjet-Unie en haar bondgenoten.

Dat was en is laster en leugen!

Wanneer de socialistische arbeiders zich van het vermilitariseerde denken van de PvdA-leiders bevrijden en de vraagstukken vanuit *klassestandpunt* beoordelen, zullen zij ons gelijk geven.

Want aan welke klasse komt een machtsvergroting van de NAVO ten goede? Het zijn immers niet de werkers, maar de grote kapitalisten die Amerika, West-Duits-

land, Frankrijk, Engeland en ook Nederland regeren. Zijn zij het niet die over de NAVO-wapens naar willekeur beschikken — en die ook tegen eigen volk richten?

Is het niet waanzinnig om Nixon en Rockefeller, De Gaulle en Adenauer (en zijn jodenbeul Globke) als hoeders van vrijheid en vrede in de wereld en onontbeerlijke beschermers van Nederland uit te roepen?

De Nederlandse natie heeft door de eeuwen heen bestaan, zonder van grote machten afhankelijk te zijn.

Dat kan ook nu nog.

Wij, communisten, hebben altijd voor de veiligheid en vrijheid van ons land gestreden en wij zullen dit altijd blijven doen. Wij hebben op dit gebied van niemand lessen in ontvangst te nemen en zeker niet van diegenen, die tijdens de Duitse bezetting met de vijand heulden of voor hem door het stof kropen.

Wij willen de veiligheid en vrijheid van ons land in de eerste plaats grondvesten op de eenheid van de Nederlandse vooruitstrevende krachten, vooral op de eenheid van de arbeidersklasse. En daarnaast op de internationale arbeiderssolidariteit.

Daarom weigeren wij ons voor de bewapeningskar van onze vijanden de nazi's, van de Amerikaanse oorlogswinstmakers te laten spannen.

Wij zien de oplossing van het vraagstuk van oorlog en vrede in het atoomtijdperk zó:

— Nederland moet zich geen atoomwapens aanschaffen en alle vreemde atoombewapening van zijn grondgebied weren.

— Nederland moet van de NAVO en van de socialistische landen van het Pact van Warschau de garantie verlangen, dat zij geen atoomwapens boven, op of tegen ons grondgebied zullen gebruiken.

Dit is een reële mogelijkheid.

Toen kortgeleden de vice-ministerpresident van de Sowjet-Unie, Mikojan, Noorwegen bezocht, werd hem door een journalist de vraag gesteld of de Sowjet-Unie bereid was een eventuele atoom-neutraliteit van Noorwegen te garanderen. Mikojan antwoordde dat, volgens hem, de Sowjet-Unie daartoe bereid is.

In deze richting moet de Nederlandse buitenlandse politiek worden geleid! En laat men ons niet aankomen met het praatje dat Nederland niet zou kunnen leven als het ophield een willoos werktuig in Amerikaanse handen te zijn!

Kan Oostenrijk soms niet leven als neutraal land?

Kan Zweden soms zijn neutraliteit niet handhaven zonder Amerikaanse bezetting?

Is Nederland niet anderhalve eeuw neutraal geweest totdat het Duitse militarisme deze neutraliteit in 1940 schond?

Het beste bewijs, dat het atoomvrij houden van een land geen verzwakking van zijn veiligheid betekent, wordt geleverd door het optreden van de grote Engelse vakbonden.

De leidingen van de Engelse Trade-Unions zijn bekend om hun bezadigdheid. Toch voeren zij met grote beslistheid en taaiheid, en ook met toenemend succes, een campagne voor het atoomvrij maken van Groot-Brittannië en de verwijdering van de Amerikaanse atoombases uit hun land.

Heel de historie door zijn de belangen van het Engelse en het Nederlandse volk op internationaal gebied met elkaar in overeenstemming geweest. Hun voornaamste gemeenschappelijke belang is het te voorkomen dat het Duitse militarisme gaat overheersen in Europa. Dat belang hebben zij met de Sowjet-Unie en de andere socialistische staten gemeen.

De socialistische staten wensen geen oorlog, doch vreedzame coëxistentie. Zij verdedigen zich slechts als zij worden aangevallen. Zij treden op voor algemene ontwapening onder doeltreffende contrôle.

Onze NAVO-aanvoerders willen steeds meer bewapening, maar met een geheel ander doel dan de beveiliging van hun landen.

Het Frankrijk van De Gaulle voert zijn koloniale agressie-oorlog tegen Algerije met NAVO-wapens.

België gebruikt NAVO-wapens tegen het Congolese volk.

En de regering-De Quay gebruikt haar NAVO-wapens voor het voorbereiden van een koloniale revanche-oorlog vanuit Nieuw-Guinea tegen het Indonesische volk.

Maar dat niet alleen!

Tijdens het debat over de defensie-nota zei de minister van Oorlog, ir Visser, dat de Nederlandse strijdkrachten ook moesten worden ingezet om de „huidige verhoudingen in West-Berlijn te verdedigen".

Dat betekent, dat Nederland zou moeten deelnemen aan een atoomoorlog om de Amerikaanse bezetting van West-Berlijn te handhaven en dit nazi-kruitvat in het hart van Europa te laten voortbestaan.

Niet in de laatste plaats dient de militaire machtsvergroting tot het voortduren van de fantastische winsten die de mnopolies uit de militaire leveranties maken. Winsthonger, dat is de eeuwige drijfveer van de bewapenaars.

Sommige woordvoerders van de PvdA zijn nauw met deze internationale en Amerikaanse kapitaal-concerns, zoals de Unilever, de Shell en andere, verbonden. Er zijn er onder hen ook een aantal, die rijkbetaalde functies in de zgn. Europese organen bekleden, als de „Euromarkt", de Kolen- en Staalgemeenschap e.a. Het zij voldoende de namen te noemen van Mansholt, Mozer, De Kadt, Patijn, Goedhart.

Vele vooraanstaanden in de PvdA zien in zulke winstgevende posten in het buitenland de bekroning van hun loopbaan en laten hierdoor hun houding bepalen. Zij zijn de felste voorvechters van de Amerikaanse oorlogskoers.

Maar de socialistische arbeiders en onbaatzuchtige intellectuelen zullen geen vertrouwen mogen stellen in het woord van diegenen, die persoonlijke belangen bij de bewapening hebben of mee-profiteren van de oorlogswinst.

Zij zullen zich door hen niet langer mogen laten ophitsen tegen de communisten, doch samen, in de bedrijven en in de vakbeweging, optreden voor een andere koers van de Nederlandse arbeidersbeweging.

Voor een atoomvrij Nederland!
Voor ontwapening en vreedzame samenleving tussen Oost en West.

Het Partijbestuur van de
Communistische Partij van Nederland.

Augustus 1960.

opgedragen aan de strijders voor een vrij en onafhankelijk Indonesië.

F. W. Driessen:

MULTATULI

aanklager
strijder
realist

Een marxistische visie op de man die een eeuw geleden als eerste Nederlander zijn aanklacht tegen het kolonialisme slingerde.

Het verhaal van zijn leven en strijd, met een uitgebreide keuze uit zijn werk.

151 bladz., ingen. f 4.50

een Pegasus boek

Pegasus

brengt

deze

maand

uit:

Stefan Heym

De zaak Glasenapp

Een waarachtig verhaal over een bewogen tijd.
Een sterk en boeiend boek, een thriller vol verrassingen, verweven met een ontroerende liefdesgeschiedenis.
Een echte „Stefan Heym" die op elke lezer een blijvende indruk zal maken.

343 bladz., gebonden f 8.90

Teken vandaag nog in.